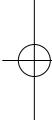
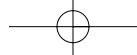

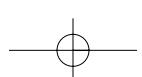
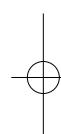
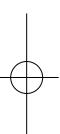
Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas 2004. gada publiskais pārskats

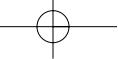

Saturs

1. nodaļa	Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	5
2. nodaļa	Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss un struktūra	6
3. nodaļa	Personālvadība	8
4. nodaļa	Aizsardzības politika un plānošana	9
5. nodaļa	Likumdošanas darbs valsts aizsardzības jomā	13
6. nodaļa	Starptautiskā sadarbība	17
	Divpusējā sadarbība	17
	Baltijas valstu militārā sadarbība	20
	Aizsardzības sistēmas interešu pārstāvība ārvalstīs	22
7. nodaļa	Militārā izglītība, zinātnē un svešvalodu apmācība	23
	Militārās izglītības un apmācības politikas izstrāde	23
	Svešvalodu mācību organizācija	23
	Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana aizsardzības jomā	24
	Jaunatnes patriotiskā audzināšana un izglītošana valsts aizsardzības jomā	25
8. nodaļa	Budžeta līdzekļu izlietojums	26
9. nodaļa	Iekšējais audits	30
10. nodaļa	Sabiedriskās attiecības	32
11. nodaļa	Vides aizsardzība	34
	Kartogrāfija, ģeotelpiskā informācija un meteoroloģija	35
12. nodaļa	Aizsardzības ministrijas padotībā esošās valsts pārvaldes un drošības iestādes	37
	Militārā dienesta iesaukšanas centrs	37
	Militārās izlūkošanas un drošības dienests	38
	Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra	38
	Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»	39
	Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»	40
13. nodaļa	Nacionālie bruņotie spēki	41

2004. gadā Latvija kļuva gan par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO), gan Eiropas Savienības (ES) dalībvalsti. Pēc iestāšanās NATO Latvija atbild kā par savu, tā arī pārējo 25 aliānses dalībvalstu drošību un aizsardzību — līdzīgi citām sabiedrotajām valstīm, kas ir gatavas nodrošināt mūsu neatkarību un drošību.

Dalība NATO un ES Aizsardzības ministrijai uzzieki jaunus pienākumus un atbildību gan Latvijas bruņoto spēku attīstības plānošanā un īstenošanā, gan visas aliānses kopējās aizsardzības un drošības politikas formulēšanā.

Gribētos uzsvērt vairākus būtiskus aspektus, kuros paveikts darbs 2004. gadā.

Šajā gadā ir izstrādāts Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vidējā termiņa attīstības plāns 2005. — 2008. gadam. Plāns nosaka NBS attīstības mērķus un prioritātes, kuru īstenošana ir priekšnoteikums NBS veiksmīgai nacionālo un NATO uzdevumu izpildei, savietojamības nodrošināšanai ar aliānsi.

Pārskata gadā atbilstoši NATO spēku attīstības mērķiem Latvija iesniedza NATO Latvijas aizsardzības sistēmas izvērtējuma dokumentu. Tajā sniepta informācija par Latvijas pašreizējām aizsardzības spējām un valsts aizsardzības sistēmas attīstības plāniem.

Kopš 2004. gada aprīļa Baltijas gaisa telpas aizsardzību un kontroli veic NATO Gaisa spēki. Lai nodrošinātu Latvijas iesaistīšanos NATO gaisa telpas aizsardzības politikā, tika izdarīti nepieciešamie grozījumi Latvijas Republikas likumos.

2004. gadā Latvija paziņoja par savu gatavību iesaistīties Eiropas Savienības kaujas grupās ar dažādām vienībām. Latvijas piedāvātās vienības tiks izmantotas gan Eiropas Savienības kaujas grupās, gan NATO Ātrās reaģēšanas spēkos.

2004. gadā turpinājās Nacionālo bruņoto spēku pāreja uz profesionālo militāro dienestu, veicot personāla atlasi un apmācību, izveidojot nepieciešamo juridisko bāzi un pilnveidojot sociālās garantijas.

Gribu pateikties visiem aizsardzības sistēmas darbiniekiem, bruņoto spēku karavīriem un mūsu sadarbības partneriem par ieguldīto darbu, neatlaicību un pašaizliedzību mūsu kopējo mērķu sasniegšanā.

Valsts sekretārs

Edgars Rinkēvičs

2. nodaļa

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē.

Ministrija izstrādā un īsteno valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē tās īstenošanu, plāno valsts aizsardzībai nepieciešamo budžetu.

AM plāno un īsteno aizsardzības politiku atbilstoši valsts ārpolitikas un drošības politikas mērķiem. Latvijas aizsardzības sistēmas attīstību nosaka divi pamatmērķi:

- valsts pašaizsardzības potenciāla un spēju paaugstināšana;

- NBS pilnveidošana savietojamībai un līdzdalībai *NATO*.

Šo mērķu sasniegšanai AM sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu, sadarbojas ar *NATO* un citām starptautiskām drošības un aizsardzības organizācijām valsts aizsardzības jomā, nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldi un militāro izglītību.

AM īsteno Ministru kabineta noteiktās prioritātes aizsardzības jomā. Ministrija izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus, ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus, sagatavo un sniedz priekš-

likumus par valsts aizsardzības īstenošanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta, kā arī nodrošina nozares politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs.

Ministrijas padotībā ir:

- tiešās valsts pārvaldes iestādes:

- Militārā dienesta iesaukšanas centrs,
- Jaunsardzes centrs;

- valsts aģentūras:

- Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra,
- valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»,
- valsts aģentūra «Tēvijas sargs»;

- valsts drošības iestāde:

- Militārās izlūkošanas un drošības dienests.

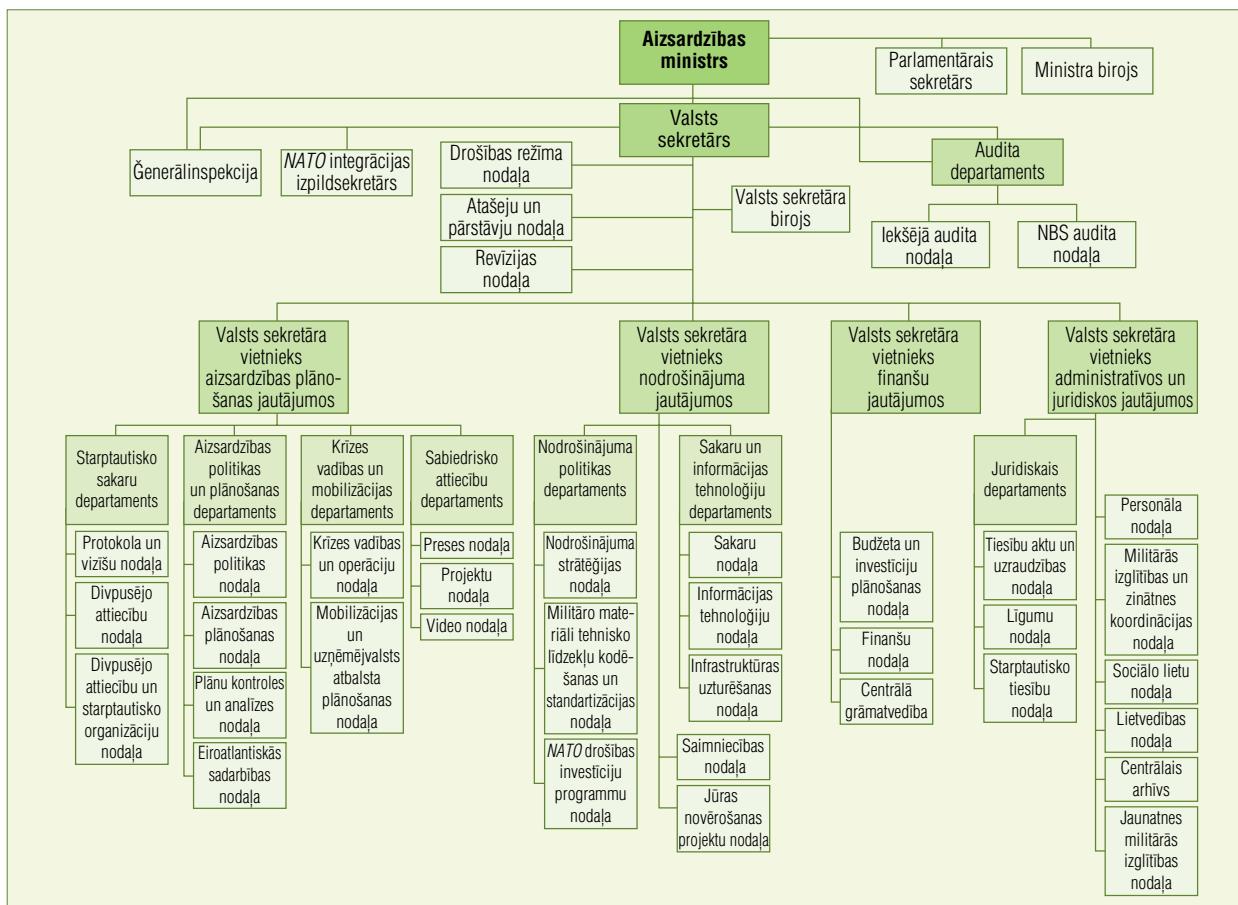
Aizsardzības ministram ir pakļauts Nacionālo bruņoto spēku komandieris.

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

2004. gadā tika izveidotas divas valsts aģentūras — «Tēvijas sargs» un «Kara muzejs».

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS JURIDISKĀS STATUSS UN STRUKTŪRA

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvā struktūra, apstiprināta ar AM 01.10.2004. rīkojumu nr. 140.

Līdz 2004. gada 1. novembrim BOV SIA «Tēvijas sargs» izdeva militāro žurnālu «Tēvijas Sargs». Kopš 2004. gada novembra, pamatojoties uz Ministru kabineta 2004. gada 31. augusta rīkojumu nr. 596 «Par bezpečības organizācijas valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību «Tēvijas sargs» reorganizāciju un valsts aģentūras «Tēvijas sargs» izveidošanu», BOV SIA «Tēvijas sargs» pārveidota par valsts aģenturu «Tēvijas sargs».

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2004. gada 28. septembra noteikumiem nr. 808 «Valsts aģentūras «Latvijas Kara muzejs» nolikums», kopš 2005. gada 1. janvāra Latvijas Kara muzejs ir valsts aģentūra.

Lai optimizētu AM darbu, 2004. gadā reorganizēts Integrācijas departaments un uz tā bāzes izveidots Krīzes vadības un mobilizācijas departaments ar divām nodaļām — Krīzes vadības un operāciju nodaļa un Mobilizācijas un uzņēmējvalsts atbalsta plānošanas nodaļa.

Lai nodrošinātu efektīvāku AM darbību sabiedrisko attiecību jomā, pārskata gadā veikta Sabiedrisko attiecību departamenta reorganizācija. Pēc reorganizācijas departamentā ir Preses nodaļa un Stratēģijas plānošanas un analīzes nodaļa. Izveidotās Stratēģijas plānošanas un analīzes nodaļas pārziņā ir sabiedrisko attiecību plānošana, vadība un izvērtēšana, tāpēc tie nodaļas agrākie uzdevumi, kas saistīti ar projektu praktisko īstenošanu (video un

fotomateriālu izgatavošana, informatīvo materiālu izdošana), pārgājuši valsts aģentūras «Tēvijas sargs» pārziņā.

Veicot funkciju un atbildības sadali starp ministriju un Aizsardzības īpašumu valsts aģentūru, likvidēta AM Jūras novērošanas projektu nodaļa un izveidota Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras Jūras novērošanas daļa.

Sakarā ar Automatizētās personāla uzskaites sistēmas ieviešanu likvidēta Centralizētā algu aprēķina nodaļa. Tās funkcijas nodotas Centrālajai grāmatvedībai.

Kopš 2004. gada augusta izveidota jauna Aizsardzības ministrijas padotībā esoša iestāde — Jaunsardzes centrs. Tā uzdevums ir īstenot Aizsardzības ministrijas politiku jaunatnes militārās izglītības jomā un organizēt jaunsargu mācību procesu.

2004. gada 4. maijā stājās spēkā grozījumi Valsts drošības iestāžu likumā, saskaņā ar kuriem LR Militārās pretizlūkošanas dienests tika pārdēvēts par Aizsardzības ministrijas pārraudzībā esošu valsts drošības iestādi — Militārās izlūkošanas un drošības dienestu (MIDD). Saskaņā ar minētajiem likuma grozījumiem MIDD papildus likumā iepriekš noteiktajiem uzdevumiem uzdots veikt arī militārās izlūkošanas funkcijas. Pēc pievienošanās NATO MIDD papildus jānodrošina arī to uzdevumu izpilde, kas izriet no Latvijas puses saistībām militārās pretizlūkošanas, izlūkošanas un drošības jomā.

3. nodaļa**PERSONĀLVADĪBA**

Aizsardzības ministrs Einars Repše tiekas ar Latvijas pārstāvjiem starptautiskajās organizācijās un ar aizsardzības atašējiem. 2004. gada decembris.

PERSONĀLVADĪBA

2004. gadā Aizsardzības ministrijā strādāja 191 darbinieks. Latvijas vēstniecībās ārvalstīs savus pienākumus pildīja 11 aizsardzības atašēji un deviņi Aizsardzības ministrijas pārstāvji starptautiskajās organizācijās.

2004. gadā atbrīvoti 28 darbinieki jeb 14,7% no kopējā skaita, t. sk. 16 — pēc darba devēja iniciatīvas šata vietu samazinājuma dēļ, 12 — pēc paša vēlēšanās.

Ministrijas struktūrā notikušo izmaiņu dēļ centrālā aparāta ietvaros pārcelti 34 darbinieki. Astoņi darbinieki paaugstināti amatā, t. sk. viens nodaļas vadītājs iecelts departamenta direktora vietnieka amatā, četri vecākie referenti — nodaļas vadītāja amatā, divi vecākie referenti — nodaļas vadītāja vietnieka amatā, viens referents — vecākā referenta amatā.

Saskaņā ar Valsts civildienesta likumu iecelšana ierēdu nu amatos notikusi konkursa kārtībā. 2004. gadā notikuši 42 Aizsardzības ministrijas rīkotie konkursi, uz kuriem pieteicās 214 pretendenti. 2004. gadā ierēdu nu amatos konkursa kārtībā iecelti 39 pretendenti.

2004. gadā darbam starptautiskajās organizācijās rotācijas kārtībā pārcelti pieci darbinieki, viens — darbam *NATO* štābā Briselē.

Mācības augstākajās mācību iestādēs turpināja 10 AM darbinieki. 2004. gadā augstākās mācību iestādes absolēja 22 darbinieki.

Lai pilnveidotu savu kvalifikāciju, Aizsardzības ministrijas darbinieki piedalījās svešvalodu (galvenokārt angļu un franču) prasmes līmeņa paaugstināšanas un profesionālo zināšanu līmeņa paaugstināšanas kurso.

Angļu valodu Aizsardzības ministrijas organizētajos kursos apguva 52 darbinieki, bet ārvalstīs — septiņi. Franču valodu 15 darbinieki apguva ministrijas rīkotajos valodas kursos, divi — Francijas Kultūras centrā, savukārt viens darbinieks franču valodu apguva ārvalstīs.

2004. gadā Latvijas Valsts administrācijas skolas kursus apmeklēja 48 ministrijas darbinieki, bet ārvalstīs savas zināšanas par drošības un aizsardzības politikas jautājumiem papildināja 11 darbinieki.

2004. gadā divi AM ierēdņi absolvēja Baltijas aizsardzības koledžas (*BALTDEFCOL*) organizēto militāro kursu civilajiem ierēdņiem, bet viens — koledžas eksperimentālo vadošā līmeņa kursu.

Nodrošinājuma spēku plānošanas konsultatīvās komitejas sanāksme. 2005. gada februāris.

AIZSARDZĪBAS POLITIKA UN PLĀNOŠANA

Latvijas dalība kolektīvās aizsardzības sistēmā

2004. gadā Latvija pievienojās *NATO* un Eiropas Savienībai, kļūstot par pilntiesīgu eiroatlantiskās sabiedrības dalībnieci un iegūstot savā pastāvēšanas vēsturē vēl nebijušas drošības garantijas, kas balstās uz dalību alianses kolektīvās aizsardzības sistēmā.

Gaisa telpas aizsardzība un kontrole ir viens no *NATO* drošības un aizsardzības pamatiem. Tāpēc no pirmās dalības dienas aliансē tika sākta *NATO* valstu lidmašīnu patrulēšana Baltijas valstu gaisa telpā. Pirmā patrulēšanas operāciju nodrošināja Beļģija, tai sekoja Dānijas un Lielbritānijas Gaisa spēki. Pakāpeniski aizvien lielāku atbildību par operācijas īstenošanu uzņemas pašas Baltijas valstis. Latvija plāno izbūvēt Gaisa operāciju centru, attīstīt Lielvārdes militāro lidlauka infrastruktūru, kā arī veikt citas uzņemošķas valsts atbalsta funkcijas.

Lai pilnvērtīgi iekļautos kolektīvās aizsardzības sistēmā, tika pārskatīti un pielāgoti vairāki aizsardzības sistēmas konceptuālie dokumenti. Gatavojoties dalībai *NATO*,

2003. gadā tika pārskatīta un apstiprināta jaunā Valsts aizsardzības koncepcija. 2004. gada 12. jūnijā Ministru kabinetā tika apstiprināta pārskatītā Militāro draudu analīze, kurā sniegs vērtējums par Latvijas drošības situāciju un iespējamo militāro apdraudējumu nacionālajai drošībai. Nenot vērā izmaiņas valsts drošības situācijā, 2004. gada 26. oktobrī Ministru kabinets iesniedza apstiprināšanai Saeimā arī Nacionālās drošības koncepciju.

Viens no katras alianses dalīvalsts aizsardzības pamatzdevumiem ir to spēju attīstība, kas nepieciešamas nacionālās aizsardzības uzdevumu izpildei. Vienlaikus kolektīvās aizsardzības sistēmā ļoti būtiska ir katras valsts gatavība piedalīties starptautiskajās operācijās un kolektīvās aizsardzības nodrošināšanā, attīstot bruņoto spēku izvēršanas, uzturēšanas un kaujas spējas.

Arī Latvija savu bruņoto spēku attīstībā ievēro *NATO* uzdevumus kopējo militāro spēju attīstībai. 2002. gada novembrī Prāgā *NATO* valstu un valdību vadītāju sanāksmes laikā tika apstiprināts *NATO* Militāro spēju saistību dokuments (*Prague Capability Commitments*). *NATO*

4. nodaļa

AIZSARDŽĪBAS POLITIKA UN PLĀNOŠANA

noteica jomas, kurās nepieciešams palielināt alianses spējas, un aicināja dalībvalstis dot savu ieguldījumu esošo trūkumu novēršanā. Prāgas Militāro spēju saistību dokumentā *NATO* līderi uzņēmās specifiskas, individuālās saistības, lai uzlabotu valstu nacionālās spējas četrās galvenajās jomās: aizsardzība pret masu iznīcināšanas ieročiem (*CBRN Defence*), informācijas drošība (*Information Superiority*), kaujas efektivitāte (*Combat Effectiveness*) un vienības izvēršana un uzturēšana (*Deployability and Sustainability*). Latvija ir iesaistījusies visās minētajās jomās, izņemot aizsardzību pret masu iznīcināšanas ieročiem.

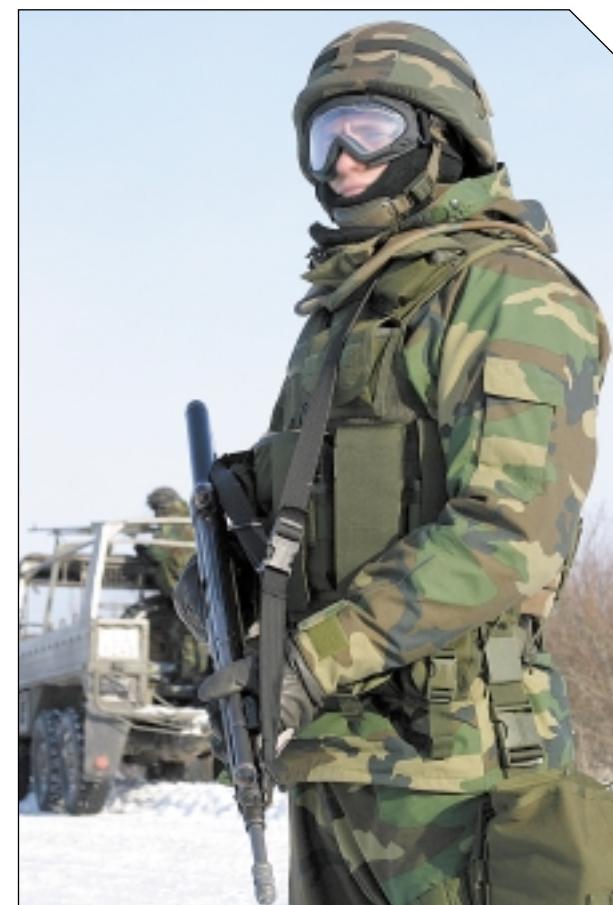
Latvija piedalās arī alianses kopējā aizsardzības plānošanas sistēmā. 2004. gadā Latvija pirmo reizi sagatavoja atbildes uz *NATO* aizsardzības plānošanas dokumenta jautājumiem (*Defence Planning Questionnaire*), kas jāsniedz visām *NATO* dalībvalstīm. Šis dokuments ir viens no *NATO* valstu solidaritātes izpausmes veidiem, kura nolūks ir iepazīstināt *NATO* dalībvalstis ar nacionālajiem spēku attīstības un finansiālajiem plāniem, kā arī salīdzināt dalībvalstu plānus un izvērtēt, vai katra alianses dalībvalsts ir atbilstoši iesaistījusies kolektīvajai aizsardzībai nepieciešamo spēju attīstībā.

Profesionālo bruņoto spēku izveide

2003. gadā Saeima pieņēma konceptuālu lēmumu par pāreju uz profesionāliem bruņotajiem spēkiem, paredzot atsacīšanos no obligātā militārā dienesta līdz 2006. gada beigām.

Profesionāliem bruņotajiem spēkiem ir vairākas priekšrocības — tie palīdz nodrošināt NBS atbilstību mūsdienu draudu situācijai, uzlabo Latvijas kā *NATO* dalībvalsts gatavību kolektīvajai aizsardzībai alianses ietvaros, nodrošina lielākas NBS operatīvās spējas un kaujas gatavību dalībai starptautiskajās operācijās.

2004. gadā Aizsardzības ministrija izstrādāja Rīcības plānu pārejai uz profesionālo militāro dienestu. Tajā paredzēti konkrēti pasākumi, kurus nepieciešams īsteno, lai līdz 2006. gada 31. decembrim pabeigtu pāreju uz profesionālo militāro dienestu.

Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona pirmsmisijas apmācība Ādažu poligonā. 2005. gada februāris.

Lai nodrošinātu bruņotos spēkus ar nepieciešamo profesionālo karavīru skaitu, ļoti būtisks ir konkurētspējīgs atalgojums un stabilas sociālās garantijas. Tāpēc 2004. gadā tika ievērojami palielināts NBS karavīru atalgojums un piemaksas par dalību starptautiskajās operācijās.

Nemot vērā, ka dalībai *NATO* un ES operācijās nosūtāmo karavīru skaits nākotnē pieauga, paredzēta aktīvās rezerves sistēmas izveide. Tā tiks veidota galvenokārt uz Zemessardzes bāzes, kā arī ārrindas zemessargiem, kuri jau ir beiguši militāro apmācību un regulāri piedalās militārajos treniņos.

Izmaiņas NBS personālsastāvā saistībā ar NBS profesionalizāciju

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Obligātais militārais dienests	1479	1032	500	0	0
Profesionālais militārais dienests	5122	5339	5600	5700	5800
KOPĀ	6601	6371	6100	5700	5800
Rezerves karavīri (Zemessardze), t. sk.:	12 159	11 646	11 646	11 646	11 646
♦ specializācijā iesaistītie	0	0	420	500	500
♦ dalībai starptautiskajās	0	0	120	120	120
♦ operācijās sagatavotie					
PAVISAM	18 760	18 017	17 746	17 346	17 446

Nacionālo bruņoto spēku attīstība

Gan *NATO*, gan ES dalībvalstis ļoti lielu uzmanību velt tam, lai valsts bruņotie spēki būtu sagatavoti mūsdienu drošības uzdevumu risināšanai. Dalībvalstīm jābūt gatavām īsā laika periodā nosūtīt militārās vienības uz reģioniem, kas atrodas tālu aiz nacionālās valsts robežām.

Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona pirmsmisijas apmācība Ādažu poligonā. 2005. gada februāris.

Ņemot vērā Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktos principus, kā arī *NATO* un ES attīstības tendences, 2004. gadā tika izstrādāts Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vidējā termiņa attīstības plāns laika periodam no 2005. līdz 2008. gadam. Tas nosaka NBS attīstības mērķus un prioritātes, kas īstenojami, lai nodrošinātu NBS veiksmīgu nacionālo, *NATO* un ES uzdevumu izpildi. Plāns paredz konkrētus uzdevumus gan bruņotajiem spēkiem kopumā, gan konkrētiem spēku veidiem un atsevišķām vienībām.

Latvija četru gadu laikā aliāses uzdevumu izpildei paredzējusi izveidot bataljona kaujas grupu ar kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma vienībām, militārās policijas vadu, nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas vadu, nomainīt novecojušos pretmīnu cīņas un krasta apsardzes kuģus, sagatavot vienu pretmīnu cīņas kuģi dalībai starptautiskajās operācijās, attīstīt jūras novērošanas sistēmu un infrastruktūru, t. sk. militāro lidlauku Lielvārdē. Tā kā Latvija atbalsta saskaņotu *NATO* un ES militāro spēju attīstību, tā abu organizāciju uzdevumu izpildei plāno deleģēt tās pašas militārās spējas.

Pēc Latvijas pievienošanās *NATO* tiek turpināta Zemes-sardzes attīstība, palielinot tās lomu valsts aizsardzībā. Viens no Zemessardzes turpmākajiem uzdevumiem būs atbalsta sniegšana ārvalstu bruņoto spēku uzņemšanai un specializēto spēju attīstība starptautisko operāciju atbalstam. Vienlaikus Zemessardze turpinās sniegt atbalstu sabiedrībai, piedaloties krīžu situāciju novēršanā, atbalstot Valsts policiju sabiedriskās kārtības uzturēšanā un apsargājot valsts drošībai svarīgus objektus.

Saskaņā ar *NATO* veiktajām izmaiņām aizsardzības izdevumu definīcijā Latvija pārskata valsts aizsardzības

budžeta veidošanas principus un izdevumu apjomu, kas tiek atvēlēti aizsardzības vajadzībām. Ņemot to vērā, finansējumam valsts aizsardzības mērķiem līdz 2008. gadam jāsasniedz 2% no IKP. 2004. gadā Latvija valsts aizsardzībai bija piešķirusi 1,34% no IKP.

Latvijas daļība starptautiskajās operācijās

Viens no galvenajiem *NATO* un ES uzdevumiem ir starptautiskās drošības un stabilitātes stiprināšana šo organizāciju dalībvalstu drošības interesēm svarīgos reģionos. Tāpēc arī Latvija ir iesaistījusies lielākajā daļā *NATO* un ES vadītajās operācijās.

2004. gadā Latvijas Nacionālie bruņotie spēki piedalījās *NATO* operācijās Afganistānā, Kosovā un Bosnijā un Hercegovinā, kā arī daudz nacionālo spēku vadītajā operācijā Irākā.

NATO operācijā Afganistānā (*International Security Assistance Force — ISAF*) Latvija piedalās kopš 2003. gada februāra. 2004. gadā operācijā piedalījās 31 karavīrs, kas pildīja mediku štābu virsnieku un autovadītāju pienākumus.

Latvijas kontingenta karavīrs starptautiskajā miera nodrošināšanas operācijā Irākā. 2004. gada maijs.

4. nodaļa**AIZSARDZĪBAS POLITIKA UN PLĀNOŠANA**

2004. gadā Latvija turpināja piedalīties *NATO* operācijā Kosovā (*Kosovo Force — KFOR*). Tajā tika nosūtīti 120 karavīri, kas savus pienākumus pildīja kājnieku rotas, militārās policijas vienības un štāba virsnieku sastāvā.

Kopš 1996. gada Latvija ir iesaistījusies miera un stabilitātes nodrošināšanas operācijā Bosnijā un Hercegovinā. Ņemot vērā drošības situācijas uzlabošanos, *NATO* klātbūtne Bosnijā un Hercegovinā pakāpeniski tika samazināta, un 2004. gada beigās *NATO* vadīto operāciju pārņēma ES. 2004. gadā Latvija operācijā piedalījās ar diviem karavīriem, kas nodrošināja vadības štāba darbu.

Kopš 2003. gada Latvija kopā ar citām *NATO* un ES valstīm piedalās daudzniecībā spēku operācijā Irākā (*Operation Iraqi Freedom — OIF*). 2004. gadā operācijā piedalījās 373 Latvijas karavīri, kas savus pienākumus pildīja kājnieku rotas, nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas vienības un štāba virsnieku sastāvā.

2004. gadā Latvija Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) starptautiskās novērošanas misijā Gruzijā piedalījās ar vienu novērotāju. Misijas uzdevums ir veicināt Gruzijas robežu drošību.

Kopumā starptautiskajās operācijās 2004. gadā piedalījās 527 Latvijas karavīri.

Latvijas iesaistīšanās Eiropas drošības un aizsardzības politikā

Eiropas Savienības drošības un aizsardzības politika ietver gan militāro, gan cивilo krīžu pārvarēšanu. Šīs politikas

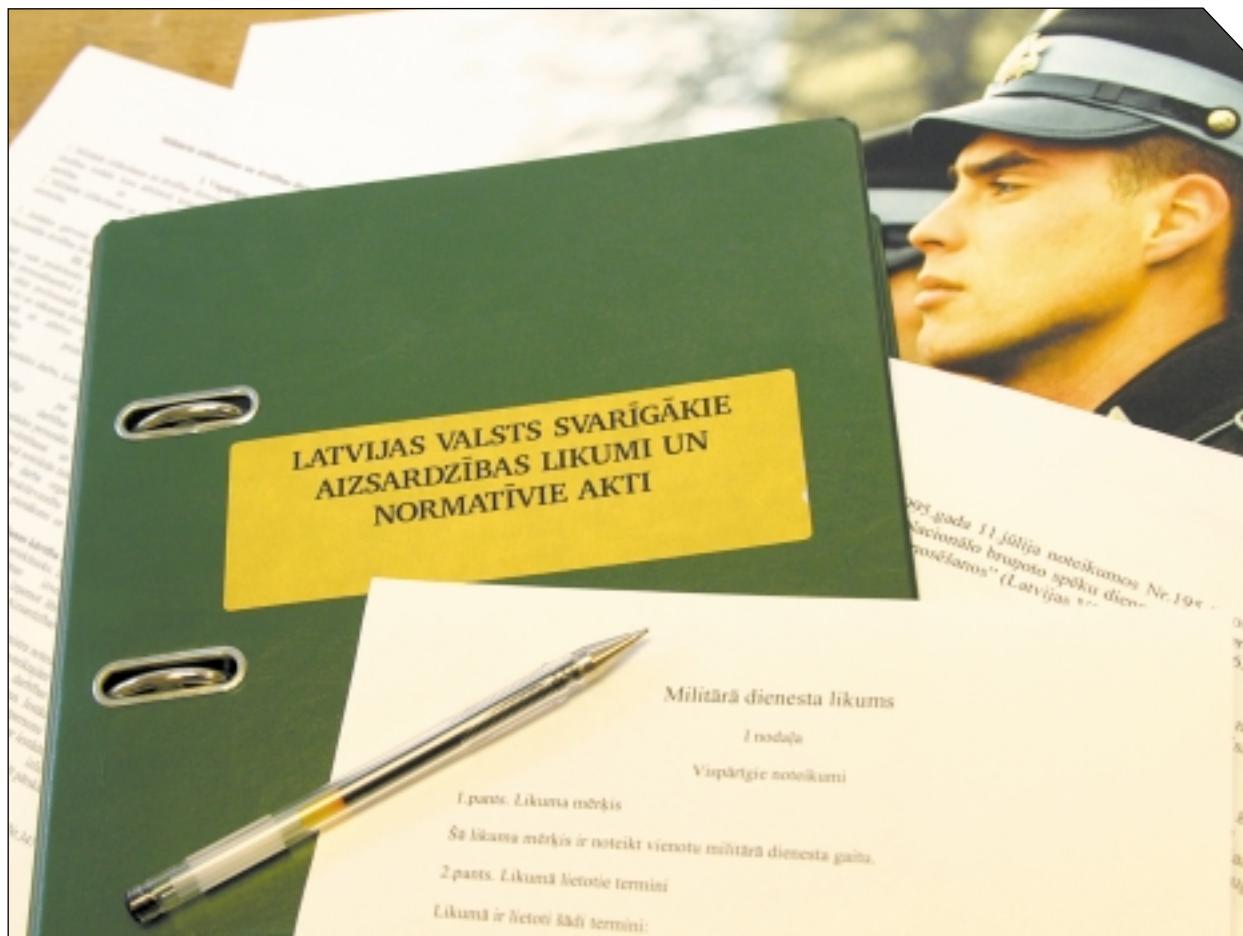

Starptautisko mācību «*Baltops '05*» plānošanas konference Rīgā, 2005. gada februāris.

ietvaros Latvijas Aizsardzības ministrija ir atbildīga par tās militāro sadaļu.

2004. gadā ES pieņēma koncepciju par t. s. kaujas grupu izveidi ES Ātrās reaģēšanas spēkos. ES Ātrās reaģēšanas spēki ļaus palielināt Eiropas valstu ieguldījumu gan pasaules, gan Eiropas reģiona drošības veicināšanā, kā arī attīstīt ES spējas krīžu pārvarēšanai un novēršanai.

Latvijas politika ES ir virzīta uz to, lai novērstu neveselīgu konkurenci starp ES un *NATO* un līdz ar to nelietderīgu resursu izmantošanu. Latvija plāno iesaistīties Polijas, Vācijas un Slovākijas veidotajā daudzniecībā ES kaujas grupā, piedāvājot pretmīnu cīņas kuģi, militārās policijas vadu un nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas vadu.

LIKUMDOŠANAS DARBS VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ

2004. gadā sagatavoti grozījumi Militārā dienesta likumā, kas pilnveido karavīra dienesta gaitu: precīzēta dienesta pakāpes piešķiršanas kārtība un ar militārajiem darbiniekiem saistītais tiesiskais regulējums, nodrošināta iespēja slēgt profesionālā militārā dienesta līgumu uz līdzdalības laiku starptautiskā operācijā, tādējādi nodrošinot Nacionālo bruņoto spēku formējumu dalību starptautiskajā operācijā, radīta iespēja valsts aizsardzības interesēs karavīram uzdot pildīt akreditācijas valstī nerezidējoša aizsardzības atašēja amatū uz laiku līdz trim gadiem.

Latvijai kā jaunajai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstij bija jāpauž gatavība uzņemties saistības, kas izriet no *NATO* līgumiem. Latvija parakstīja visus svarīgākos *NATO* līgumus:

- *NATO* pamatlīgumu par informācijas drošību;
- līgumu par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu, valstu pārstāvju un starptautiskā personāla statusu;
- līgumu par trešo valstu pārstāvniecību un pārstāvju statusu Ziemeļatlantijas līguma organizācijā;
- līgumu par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu bruņoto spēku statusu;

- protokolu par starptautisko militāro štābu statusu, kas izveidoti saskaņā ar Ziemeļatlantijas līgumu;
- līgumu par savstarpēju slepenības garantēšanu izgudrojumiem, kuri saistīti ar aizsardzību un kuriem iesniegti patentu pieteikumi.

Izstrādājot grozījumus likumā «Par aviāciju» un Nacionālo bruņoto spēku likumā, nodrošināta Latvijas gatavība iekļauties *NATO* integrētās gaisa aizsardzības sistēmā (*NATINEADS*), t. sk. jaujot *NATO* gaisakuļiem veikt Latvijas gaisa telpas patrulēšanu.

Izpildot ANO Cilvēktiesību komitejas rekomendācijas, Aizsardzības ministrija izstrādāja grozījumus Alternatīvā dienesta likumā, samazinot alternatīvā dienesta izpildes termiņu no 24 līdz 12 mēnešiem.

Balstoties uz Satversmes 82. un 86. pantu, Aizsardzības ministrija izstrādāja likumprojektu «Kara tiesu likums», kas izveido juridisko bāzi kara tiesu darbības uzsākšanai Satversmes 82. pantā paredzētajos gadījumos (valstī izsludinot karastāvokli vai izņēmuma stāvokli), nosakot kara tiesu darbības pamatprincipus, lai panāktu tām piekritīgu lietu ātru un efektīvu izskatīšanu.

5. nodaļa**LIKUMDOŠANAS DARBS VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ****Aizsardzības ministrijas iesniegtie likumprojekti 2004. gadā**

Izskatīti Ministru kabinetā un iesniegti izskatīšanai Saeimā

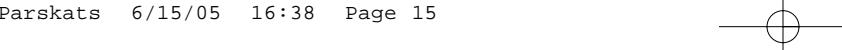
Nosaukums	iesniegti Saeimā
Grožijums likumā «Par aviāciju»	20. 04. 2004
Grožijums Nacionālo bruņoto spēku likumā	27. 05. 2004
Grožijums Nacionālās drošības likumā	26. 08. 2004
Grožijumi Valsts civildienesta likumā	27. 10. 2004
Grožijumi Militārā dienesta likumā	11. 11. 2004
Grožijumi Militārā dienesta likumā	11. 11. 2004
Grožijumi likumā «Par tiesu varu»	25. 11. 2004
Kara tiesu likums	25. 11. 2004
Grožijumi Krimināllikumā	25. 11. 2004
Grožijums likumā «Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām»	30. 12. 2004

Izskatīti Saeimā un izsludināti

Nosaukums	Izsludināti
Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Norvēģijas Aizsardzības ministrijas, Zviedrijas bruņoto spēku, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministrijas, Īrijas Aizsardzības ministrijas, Čehijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Somijas Aizsardzības ministrijas saprašanās memorandu par dalību daudznacionālajā Centra brigādē Kosovas spēkos	07. 01. 2004
Grožijumi likumā «Par Latvijas Republikas Zemessardzi»	07. 01. 2004
Grožijums Mobilizācijas likumā	04. 06. 2004
Grožijumi Militārā dienesta likumā	29. 06. 2004
Grožijumi Alternatīvā dienesta likumā	28. 09. 2004
Grožijumi Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumā	12. 11. 2004
Par Līgumu par trešo valstu pārstāvniecību un pārstāvju statusu Ziemeļatlantijas līguma organizācijā statusu	17. 11. 2004
Grožijums Latvijas Republikas valsts robežas likumā	08. 12. 2004
Grožijumi likumā «Ārvalstu bruņoto spēku statuss Latvijas Republikā»	08. 12. 2004
Grožijumi Obligātā militārā dienesta likumā	15. 12. 2004
Grožijumi Militārpersonu izdienas pensiju likumā	15. 12. 2004

Aizsardzības ministrijas iesniegtie un 2004. gadā pieņemtie Ministru kabineta noteikumi

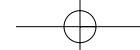
Datums	Nr.	Nosaukums
06. 01. 2004	21	Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas Savienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi
27. 01. 2004	48	Grožijums Ministru kabineta 2002. gada 4. novembra noteikumos nr. 503 «Noteikumi par alternatīvā dienesta pildīšanas vietām
24. 02. 2004	96	Kārtība, kādā veidojamas, sagatavojamas un finansējamas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienības, kas piedalās starptautiskajās operācijās
02. 03. 2004	121	Grožijums Ministru kabineta 2003. gada 22. jūlija noteikumos nr. 416 «Noteikumi par karavīru dienesta atalgojumu»
02. 03. 2004	122	Grožijums Ministru kabineta 2003. gada 18. marta noteikumos nr. 119 «Noteikumi par augstāko virsnieku militārajām dienesta pakāpēm atbilstošajiem amatiem»

LIKUMDOŠANAS DARBS VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ

5. nodaļa

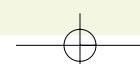
Datums	Nr.	Nosaukums
08. 03. 2004	131	Noteikumi par karavīru dienesta atalgojumu
23. 03. 2004	153	Kārtība, kādā Speciālo operāciju spēki nodrošina Saeimas un Valsts prezidenta uzaicināto āvalstu un starptautisko organizāciju pārstāvju aizsardzību (apsardzi)
06. 04. 2004	238	Noteikumi par Vienošanos starp Ziemeļatlantijas līguma pusēm par informācijas drošību
27. 04. 2004	456	Kārtība, kādā starptautisko publisko tiesību subjektiem piešķir atļauju izmantot Latvijas gaisa telpu lidojumiem ar āvalstu gaisakuļiem militārajām vajadzībām
25. 05. 2004	497	Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 24. februāra noteikumos nr. 96 «Kārtība, kādā veidojamas, sagatavojas un finansējamas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienības, kas piedalās starptautiskajās operācijās»
01. 06. 2004	514	Grozījums Ministru kabineta 2002. gada 4. novembra noteikumos nr. 498 «Kārtība, kādā profesionālā militārā dienesta karavīrs pilda valsts civildienesta ierēdņa amatū»
08. 06. 2004	529	Jaunsardzes centra nolikums
08. 06. 2004	530	Grozījums Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumos nr. 236 «Aizsardzības ministrijas nolikums»
15. 06. 2004	536	Grozījums Ministru kabineta 2003. gada 16. septembra noteikumos nr. 519 «Noteikumi par apgādes nosacījumiem, normām un kārtību, kādā karavīri nodrošināmi ar finanšu un materiāltechniskajiem līdzekļiem»
29. 06. 2004	564	Noteikumi par mācību atbalsta līgumu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministriju un Savienoto Valstu armijas Eiropā un Septītās armijas komandējošo ģenerāli par mācībām «RESCUER/MEDCEUR 04»
06. 07. 2004	581	Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Vācijas Federatīvās Republikas Federālās aizsardzības ministrijas saprašanās memorandu par Vācijas Bruņoto spēku medicīniskā dienesta atbalstu Starptautisko drošības atbalsta spēku (ISAF) misijas laikā
13. 07. 2004	587	Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas aizsardzības ministra, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas un Polijas Republikas nacionālās aizsardzības ministra saprašanās memorandu par Latvijas, Igaunijas un Lietuvas sakaru personāla, kas norikots Daudznacionālā korpusa Ziemeļaustrumu štāba izveidotajā sakaru posteņi Ščecinā, uzturēšanās noteikumiem Polijas teritorijā
13. 07. 2004	588	Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Albānijas Republikas Aizsardzības ministrijas līgumu par sadarbību aizsardzības jomā
27. 07. 2004	620	Grozījums Ministru kabineta 2002. gada 23. jūlija noteikumos nr. 321 «Karavīru militārās disciplīnas reglaments»
27. 07. 2004	625	Par 1970. gada 19. oktobra NATO līgumu par tehniskās informācijas sniegšanu aizsardzības nolukā
02. 12. 2003	678	Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 7. janvāra noteikumos nr. 11 «Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras nolikums»
03. 08. 2004	688	Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 8. marta noteikumos nr. 131 «Noteikumi par karavīru dienesta atalgojumu»
03. 08. 2004	690	Grozījumi Ministru kabineta 2002. gada 28. maija noteikumos nr. 219 «Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi»
17. 08. 2004	714	Kārtība, kādā tiek veikti militāra rakstura preču un pakalpojumu iepirkumi
17. 08. 2004	716	Militārās izlūkošanas un drošības dienesta nolikums
17. 08. 2004	717	Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumos nr. 236 «Aizsardzības ministrijas nolikums»
24. 08. 2004	729	Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 18. marta noteikumos nr. 119 «Noteikumi par augstāko virsnieku militārajām dienesta pakāpēm atbilstošajiem amatiem»
24. 08. 2004	729	Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 18. marta noteikumos nr. 119 «Noteikumi par augstāko virsnieku militārajām dienesta pakāpēm atbilstošajiem amatiem»
31. 08. 2004	752	Valsts aģentūras «Tēvijas sargs» nolikums
31. 08. 2004	764	Noteikumi par Mācību atbalsta līgumu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju un Lietuvas Republikas Nacionālo aizsardzības ministriju par Jūras spēku mācībām «Open Spirit 2004»
07. 09. 2004	769	Noteikumi par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas līgumu par sadarbību vides aizsardzībā militārajā jomā

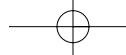

5. nodaļa

LIKUMDOŠANAS DARBS VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ

Datums	Nr.	Nosaukums
28. 09. 2004	808	Valsts aģentūras «Latvijas Kara muzejs» nolikums
19. 10. 2004	860	Grozījums Ministru kabineta 2002. gada 4. novembra noteikumos nr. 498 «Kārtība, kādā profesionālā militārā dienesta karavīrs pilda valsts civildienesta ierēdņa amatu»
26. 10. 2004	896	Grozījums Ministru kabineta 2004. gada 31. augusta noteikumos nr. 752 «Valsts aģentūras «Tēvijas sargs» nolikums»
02. 11. 2004	900	Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Azerbaidžānas Republikas Aizsardzības ministrijas vienošanos par sadarbību aizsardzības jomā
02. 11. 2004	901	Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Armēnijas Republikas Aizsardzības ministrijas vienošanos par sadarbību aizsardzības jomā
02. 11. 2004	902	Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīla noteikumos nr. 236 «Aizsardzības ministrijas nolikums»
16. 11. 2004	935	Standartizācijas noteikumi militārajā jomā
28. 12. 2004	1072	Noteikumi par pabalstu un kompensāciju apmēriem karavīriem, kuri pilda dienesta pienākumus ārpus valsts

NATO mācības «Bright Eye 2005 (Baltic) — North» Baltijas jūrā. 2005. gada maijs.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Divpusējā sadarbība

Aizsardzības ministrija ir sadarbība ar 35 valstīm, no kurām vienošanās līgumi par sadarbību parakstīti ar 29 valstīm.

Sadarbība ar **Amerikas Savienotajām Valstīm** ir viena no Latvijas aizsardzības un drošības politikas prioritātēm.

Kopš 1996. gada visplašākā sadarbība ar ASV notiek finansiālās un materiāli tehniskās palīdzības programmā (*FMF — Foreign Military Funding*). Ar *FMF* atbalstu AM darbojas ASV ekspertu grupa (*Team Latvia*), kas sadarbībā ar ministrijas un NBS speciālistiem strādā, lai izveidotu un attīstītu plānošanas, programmēšanas un budžeta veidošanas sistēmas, apgādes sistēmas, vadības, kontroles, sakaru un informācijas (*C4I*) sistēmas, personāla sistēmas un ministrijas dokumentu administrēšanas sistēmas. *FMF* programmas līdzekļi tiek izmantoti arī efektīvas un ar *NATO* standartiem savietojamas komunikāciju sistēmas attīstībā. Ievērojama palīdzība no *FMF* līdzekļiem tiek sniegtā *ASOC* (*Air Sovereignty Operations Centre*) *BALTNET* projektā.

Aktīva sadarbība notiek arī starptautiskās militārās izglītības un mācību programmā (*IMET — International Military Education and Training*). Katru gadu apmēram 40—60 Latvijas aizsardzības sistēmas pārstāvji mācās

augstākajās militārajās mācību iestādēs ASV. 2004. gadā Latvijai tika piešķirti līdzekļi arī no programmas «*Enhanced International Peacekeeping Training Capabilities*». Programma ir orientēta uz apmācīšanu miera uzturēšanā.

Veiksmīga sadarbība vides aizsardzības jomā izveidojusies ar ASV Vides aizsardzības aģentūru, ASV Aizsardzības departamentu un ASV Nacionālo gvardi.

Plaša sadarbība ir izveidojusies ar **Dāniju**. Galvenā uzmanība veltīta dažādiem ilgtermiņa projektiem. 2004. gadā Latvijas un Dānijas divpusējā sadarbība notika 17 dažādos projektos, piemēram, aizsardzības plānošanas, personāla vadības un apmācības, *NATO* drošo investīciju programmas, inženieru apmācības, militārās medicīnas, vides aizsardzības, glābšanas un meklēšanas u. c. jomās. Viens no nozīmīgākajiem ir brigādes izveides projekts, kurā Dānija Latvijai, kā arī Igaunijai un Lietuvai sniedz ļoti vērtīgu palīdzību turpmākajā Sauszemes spēku attīstībā. Veiksmīga sadarbība pastāv starp Latvijas un Dānijas jūras spēkiem, gaisa spēkiem, zemessardzēm un aizsardzības akadēmijām. Dānija palīdz glābšanas un meklēšanas spēju pilnveidošanā, veicot personāla apmācību un dāvinot Latvijas Jūras spēkiem un Gaisa spēkiem sakaru un glābšanas ekipējumu. No 2003. gada Latvija kopā ar Dāniju piedalās *KFOR* misijā Kosovā.

Ar **Vāciju** jau vairākus gadus norit aktīva sadarbība apmācības jomā. Katru gadu aptuveni 30 NBS pārstāvji mācās vairākās Vācijas militārajās mācību iestādēs. Saskaņā ar vienošanos Vācija Latvijas pārstāvju mācības Vācijā finansiāli atbalstīs līdz 2006. gadam.

Veiksmīga sadarbība ir starp abu valstu medicīnas dienestiem, kā arī vides aizsardzības un militārās ģeoinformācijas jomā.

Vācija ir aktīvi atbalstījusi mīnu meklēšanas operācijas Latvijas un pārējo Baltijas valstu teritoriālajos ūdeņos.

Arī 2004. gadā **Lielbritānija** sniedza ievērojamu atbalstu angļu valodas apgūšanā, piedāvājot mācību vietas Lielbritānijā, kā arī atbalstot angļu valodas apmācību Latvijā. Lielbritānija Latviju atbalsta NBS militārās mācību sistēmas izveidē. Šo sadarbību koordinē Čehija (Viskovā) izveidotais britu Militāro padomnieku apmācības grupas centrs, kura organizētajos kursoš regulāri piedalās Latvijas militārpersonas. Lielbritānijas eksperti ir aktīvi piedalījušies Nacionālās aizsardzības akadēmijas, NBS instruktoru skolas un Rekrutēšanas un atlases centra koncepcijas sagatavošanā un to izveidē.

Kopš 1999. gada Aizsardzības ministrijā strādā Lielbritānijas padomnieki, kas ir palīdzējuši veidot un ieviest Rietumu standartiem atbilstošu plānošanas, programmēšanas un budžeta izstrādes sistēmu.

Sadarbība ar **Norvēģiju** notiek starp jūras, sauszemes un gaisa spēkiem. Norvēģija ir nodrošinājusi nozīmīgu palīdzību Nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas skolas, Baltijas valstu ūdenslīdēju mācību centra, kā arī Jūras spēku mācību centra izveidošanā un attīstīšanā.

No 1999. gada NBS štābā ir strādājuši vairāki Norvēģijas padomnieki personāla un stratēģiskās plānošanas jautājumos. Norvēģija Latviju konsultē arī jautājumos, kas saistīti ar uzņēmējvalsts atbalsta sniegšanu.

Latvijas karavīri 2003. gadā Norvēģijas kontingenta sastāvā savus pienākumus pildīja Kosovā. 2005. gadā Latvijas nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas personāls strādās kopā ar norvēģu kolēgiem Afganistānā.

Sadarbība ar **Franciju** galvenokārt norit virsnieku mācību jomā. Francija ir nodrošinājusi mācību iespējas Latvijas Sauszemes spēku, Jūras spēku, Gaisa spēku un Speciālo uzdevumu vienības pārstāvjiem, kā arī palīdzējusi franču valodas apguvē.

Veiksmīga sadarbība izveidojusies arī ar **Beļģiju**. Katru gadu Beļģijā mācās Latvijas NBS pārstāvji. Regulāri notiek abu valstu ekspertu tikšanās, piemēram, sabiedrisko attiecību un vides aizsardzības jomā. Notiek sarunas par apmācību iespējām Beļģijas Karaliskās armijas institūtā.

Sadarbībā ar **Luksemburgu** AM un NBS pārstāvji šajā valstī mācās angļu un franču valodas kursos.

Latvijas un **Kanādas** divpusējā sadarbība militārajā jomā galvenokārt notiek Militārās apmācības palīdzības programmā (*Military Training Assistance Programme — MTAP*). Viens no šīs programmas pamatelementiem ir angļu un franču valodas mācības, kā arī dažādi speciālizētie kursi miera uzturēšanas operāciju vajadzībām.

Sadarbība ar **Spāniju** šobrīd galvenokārt balstās uz latviešu virsnieku apmācību, pieredzes apmaiņu dažādās jomās, kā arī uz regulārām militāri politiskām konsultācijām.

Ar **Itāliju** notiek pieredzes apmaiņa dažādos Latvijas pusei aktuālos jautājumos, piemēram, militārās ģeotelpiskās informācijas jomā.

Sadarbība ar **Turciiju** pārsvarā notiek apmācību jomā — Turcija katru gadu NBS pārstāvjiem piedāvā iespēju piedalīties kursoš Turcijas «*Partnership for Peace*» apmācību centrā Ankarā, kā arī dažādos semināros un konferencēs.

Latvija aktīvi sadarbojas ar NATO iepriekšējās paplašināšanas kārtas valstīm — Poliju, Ungāriju un Čehiju. Vienu no līdzšinējās sadarbības jomām ir pieredzes apmaiņa NATO integrācijas jautājumos.

Polija ir daudz palīdzējusi Latvijai jautājumos, kas saistīti ar integrāciju NATO. Polija atbalsta Latvijas NBS arī materiāli tehniskajā jomā. Latvijas kadeti mācās Polijas Jūras spēku akadēmijā Gdījā. Ar Poliju Latvijai ir cieša sadarbība gan Irākas starptautiskās operācijas Daudznaicīlajā korpusā, gan Eiropas Savienības kaujas grupu izveidē.

Čehija ir viens no lielākajiem Latvijas divpusējās sadarbības partneriem Viduseiropā. Sadarbība ietver gan ikgadējas militāri politiskas sarunas, gan ekspertu konsultācijas. Ľoti veiksmīga ir Latvijas un Čehijas sadarbība militārās izglītības jomā, piemēram, Latvijas kadeti un virsnieki apgūst dažādas mācību programmas Čehijas Militārajā universitātē.

Latvija regulāri izmanto **Ungārijas** piedāvāto iespēju apgūt svešvalodas Militārajā valodu centrā Budapeštā, piedalās Ungārijas Bruņoto spēku Miera atbalsta mācību centra rīkotajos starptautiskajos militāro novērotāju kursoš un dažādos citos Ungārijā notiekošos semināros.

No Dienvidaustrumeiropas valstīm līdz šim visplašākā sadarbība Latvijai izveidojusies ar **Rumāniju**. Regulāri notiek divpusējas militāri politiskas konsultācijas, kā arī augsta līmena amatpersonu vizites. Plānots turpināt arī sadarbību starp kapelānu dienestiem, paredzētas pieredzes apmaiņas vizītes par personālvadības un spēku plānošanas procesa jautājumiem.

6. nodaļa**STARPTAUTISKĀ SADBĪBA**

2004. gadā sākta sadarbība ar **Bulgāriju** vides aizsardzībā.

Latvijai ir labi sadarbības kontakti ar valstīm, kas nav NATO dalībvalstis.

Latvijas sadarbība ar **Zviedriju** aptver vairākus svarīgus ilgtermiņa projektus — militārā personāla apmācība, ekipējuma dāvinājumi, pretgaisa aizsardzības spēju attīstīšana, vides aizsardzība u. c.

Katru gadu Zviedrija uzņem Latvijas kadetus un virsniekus mācībām dažādās militārajās augstskolās. Pretgaisa aizsardzības spēju attīstīšanai Latvijas Gaisa spēki no Zviedrijas ir saņēmuši pretgaisa aizsardzības bataljona ekipējumu, 2004. gadā sākās pretgaisa aizsardzības sistēmas *RBS-70* iegāde.

Līdz 2004. gada nogalei vairāku gadu garumā Zviedrijas bruņoto spēku instruktori Latvijā apmācīja NBS personālu. Zviedrija aktīvi ir atbalstījusi mīnu meklēšanas operācijas Latvijas teritoriālajos ūdeņos, vides aizsardzības projektus un militārās mācības.

2001. gadā tika parakstīts Latvijas un **Somijas** sadarbības līgums. Ir uzsāktas abu valstu konsultācijas mobiliācijas jautājumos.

2003. gadā pirmo reizi tika parakstīts gada sadarbības plāns ar **Šveici**. NBS jaunākie virsnieki un instruktori apmeklē specializētos kursus Šveicē. Aktivizējušies kontakti militāri politiskajā līmenī.

2004. gadā liela uzmanība pievērsta sadarbībai ar Ukrainu, Dienvidkaukāza valstīm, Vidusāzijas valstīm un Balkānu valstīm.

2004. gadā Latvija turpināja sniegt atbalstu **Ukrainai** bruņoto spēku reformu īstenošanā. Latvija ir paudusi gatavību dalīties pieredzē par integrācijas procesu *NATO*, kā arī par bruņoto spēku restrukturizāciju un savietojamības prasību izpildi. Notiek sadarbība vides aizsardzības, ģeoinformācijas, kartogrāfijas un ģeodēzijas jomā.

No Dienvidkaukāza valstīm visaktīvākā sadarbība Latvijai izveidojusies ar **Gruziju**. Galvenie sadarbības virzieni ir aizsardzības plānošana un demokratizācijas procesu īstenošana, kā arī konsultācijas par integrācijas procesā *NATO* gūto pieredzi. 2004. gadā Latvija nodeva Gruzijas bruņoto spēku vajadzībām 188 *SEM-70* radiostacijas ar ekipējumu.

Lai attīstītu ciešāku sadarbību starp *NATO* un partnervalstīm Kaukāzā, Gruzijā darbu sācis *NATO* pārstāvis Kaukāza reģionā — bijušais Aizsardzības ministrijas padomnieks Romualds Ražuks.

2004. gadā pirmo reizi notika augsta līmeņa tīkšanās ar **Armēniju** un **Azerbaidžānu**, kuru rezultātā tika sagatavoti sadarbības līgumu projekti. 2004. gadā kopā ar pārējām

Baltijas valstīm sākta sadarbība ar **Uzbekistānu** un **Kazahstānu**, tās konsultējot miera uzturēšanas vienību izveides jautājumos.

Sadarbība ar Dienvidaustrumeiropas reģiona valstīm ir Latvijas ārpolitikas un aizsardzības politikas viens no jaunākajiem sadarbības virzieniem — Latvija var dalīties savā pieredzē par integrācijas procesu *NATO* un ES un citiem jautājumiem.

Horvātija ir pirmā Balkānu reģiona valsts, ar kuru notiek regulāri pasākumi divpusējās sadarbības jomā. Horvātija ir ieinteresēta sadarboties nesprāgušās munīcijas neutralizēšanas un atmīnēšanas, kā arī sabiedrisko attiecību jomā.

2004. gadā sākta sadarbība ar **Makedoniju** un **Albāniju**. Abas valstis interesē Latvijas pieredze integrācijas procesā *NATO* un aizsardzības sistēmas attīstībā.

Baltijas valstu militārā sadarbība

Sadarbība ar Baltijas valstīm un kopēju projektu īstenošana ir viena no Latvijas drošības un aizsardzības politikas prioritātēm.

Baltijas valstu kopējie projekti aizsardzības jomā, kas deviņdesmitajos gados tika īstenoti ar plašu rietumvalstu atbalstu, proti, finansēm, vadību un apgādi, šobrīd tiek realizēti ar Baltijas valstu resursiem, tie ir «baltificēti». Baltijas valstu kopējie projekti drošības jomā ir palīdzējuši stiprināt Baltijas reģiona sadarbību, sekmējuši Baltijas valstu integrāciju *NATO*, kā arī kļuvuši par reģionālās sadarbības paraugu citām valstīm.

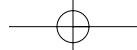
Lai veicinātu Baltijas valstu kopējo projektu efektivitāti un lietderību arī nākotnē, aktuāla ir to pielāgošana un integrēšana *NATO* struktūrās.

Baltijas valstu Sauszemes spēku sadarbība

2004. gada sākumā izveidota Baltijas valstu sauszemes spēku doktrīnas izstrādes grupa. Saskaņā ar Baltijas valstu sauszemes spēku sadarbības projekta aprakstu Baltijas valstu sauszemes spēku doktrīna ir jāsagatavo līdz 2005. gada augustam.

Sadarbība starp Baltijas valstu sauszemes spēkiem ir vērsta uz ūdenslīdēju pretmīnu operāciju, militārās medicīnas, nesprāgušās munīcijas, militārās policijas un citu kopēju vienību izveidi. Iespējama arī jauna militārā sadarbība krīžu vadībā, dalībai starptautiskajās operācijās, uzņēmējvalsts atbalsta un vienotas iegādes jomā.

Baltijas valstu pieredze, sagatavojot vienības dalībai starptautiskajās operācijās, tiek augstu vērtēta citos reģionos. Piemēram, pēc *NATO* iniciatīvas apvienotā Baltijas valstu ekspertu grupa 2004. gada maijā apmeklēja Kazahstānas un Uzbekistānas bruņotos spēkus, lai dalītos pieredzē par *BALTBAT* projektu un sniegtu informāciju par miera uzturēšanas vienību izveidi un piedalīšanos starptautiskajās operācijās.

**Baltijas aizsardzības koledža
(BALTDEFCOL — Baltic Defence College)**

2004. gada augustā mācības *BALTDEFCOL* sāka ses-
tais apvienotais vadības un štāba virsnieku kurss, kurā
studē 52 pārstāvji no 17 valstīm. Latvija apmaksā viena
Ukrainas studenta mācības koledžā.

2004. gada augustā pirmo reizi sākts augstākās
vadības kurss. Tā mērķis ir apmācīt augstākā līmeņa cī-
vilos un militāros vadītājus darbam civilās un militārās
struktūrās saistībā ar bruņoto spēku reformu procesiem,
NATO transformācijas jautājumiem u. c.

2004. gadā *BALTDEFCOL* augstākās vadības kursā studē-
ja deviņi cilvēki no Lietuvas, Igaunijas, Horvātijas, Gruzijas un
Serbijas un Melnkalnes, kā arī divi Latvijas pārstāvji.

Pēc Baltijas valstu iestāšanās *NATO* Baltijas aizsardzī-
bas koledža ir pastiprinājusi sadarbību ar *NATO* skolām un
koledžām un Džordža Māršala Eiropas drošības studi-
ju centru. 2004. gada augustā Baltijas valstu aizsardzības

ministri *BALTDEFCOL* augstākās vadības kursu izvirzīja
«*NATO Centre of Excellence*» statusa iegūšanai. Šis sta-
tuss koledžai nodrošina lielāku starptautisku prestižu un
atpazīstamību.

**Baltijas vienotās gaisa telpas novērošanas sistēma
(BALTNET — Baltic Joint Airspace Surveillance Network)**

2004. gada aprīlī *BALTNET* tika oficiāli pieslēgta *NATO*
pretgaisa aizsardzības sistēmai *NATINEADS* (*NATO Integrated Extended Air Defense System*).

BALTNET tehniskās funkcijas ir gaisa telpas novēroša-
nas datu iegūšana, koordinēšana un attēlošana, iegūtās
informācijas apstrāde, pārraidīšana un pārsūtišana uz
nacionālajiem centriem un *NATO*, kā arī valsts gaisa telpas
robežu pārkāpēju atklāšana un identifikācija. *BALTNET*
radiolokatora informācija tiek apkopota un apstrādāta
Reģionālajā apvienotajā gaisa novērošanas koordinācijas
centrā Karmelavā Lietuvā.

Gaisa spēku Gaisa telpas novērošanas eskadriļas Gaisa operāciju centrā starptautiskajā lidostā «Rīga».

6. nodaļa

STARPTAUTISKĀ SADBĪBA

Baltijas valstu jūras eskadra
(BALTRON — Baltic States Naval Squadron)

Viens no galvenajiem *BALTRON* mērķiem ir palielināt jūrnieku profesionalitāti, piedaloties ikgadējās mīnu meklēšanas mācībās un operācijās.

2004. gadā notika pakāpeniska *BALTRON* integrācija *NATO* struktūrās. *NATO* Ziemeļu jūras spēku (*NAVNORTH — Allied Naval Forces North*) vadība ir uzsvērusi nepieciešamību turpināt *BALTRON* projektu, par vienu no tā galvenajiem uzdevumiem paredzot Baltijas jūras spēku kuģu sagatavošanu daļbai *NATO* pretmīnu pasākumos Ziemeļu spēku vienībās (*MCM FORNORTH — Mine Countermeasures Forces North*).

Iespējamie *BALTRON* attīstības virzieni būtu kuģa dzīvotspējas centra, kā arī apvienotā Baltijas valstu mācību centra izveide, kas profesionālā militārā dienesta karavīriem nodrošinātu speciālās jūras mācības. Latvija uzskata, ka *BALTRON* projektam nākotnē būtu iespējams piešaistīt Latvijas un Lietuvas ātrgaitas patruļkuģu vienības.

Baltijas informācijas vadības un kontroles sistēma
(BALTCCIS — Combined Baltic C2 Information System)

Vācijas Gaisa spēku programmu centrā Birkenfeldē sagatavoti Baltijas valstu eksperti, kas turpmāk apmācis *BALTCCIS* sistēmas lietotājus un vadīt *BALTCCIS* centrālo un nacionālos serverus. Latvija izmēģinājuma versijā *BALTCCIS* jau izmantoja meklēšanas un glābšanas mācības «*Rescuer/Medceur 2004*», kas 2004. gada jūlijā notika Latvijā.

Aizsardzības sistēmas interešu pārstāvība ārvalstīs

Latvijas Republikas aizsardzības sektora intereses ārvalstīs pārstāv personāls, kas iedalāms četrās grupās: aizsardzības atašēji, Aizsardzības ministrijas un NBS pārstāvji starptautiskajās organizācijās, NBS virsnieki starptautiskajos štābos un tehniskais personāls.

2004. gadā veikti grozījumi Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā — jēdziens *militārais atašējs* ir aizstāts ar jēdzienu *aizsardzības atašējs*. Šādi grozījumi bija nepieciešami, lai izvairītos no pārpratumiem aizsardzības diplomātu aprindās, jo atbilstoši starptautiskajiem standartiem *militārais atašējs* ir atašējs, kas pārstāv nosūtitājvalsts Sauszemes spēku intereses, savukārt ar jēdzienu *aizsardzības atašējs* apzīmē aizsardzības resora interešu pārstāvību kopumā.

Aizsardzības atašējs un Aizsardzības ministrijas pārstāvis starptautiskā organizācijā ir Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas pilnvarota persona, kura risina militāri politiska rakstura jautājumus akreditācijas zemē. Aizsardzības atašējs akreditācijas valstī ir Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku augstākā militārpersona.

Aizsardzības atašēja galvenie pienākumi ir:

- ♦ aizstāvēt valsts un aizsardzības resora intereses;

- ♦ veicināt un sekmēt attiecības un sadarbību starp Latvijas Republikas un akreditācijas valsts Aizsardzības ministriju un bruņotajiem spēkiem;

- ♦ veikt LR vēstnieka militārā padomnieka pienākumus.

Pārstāvja starptautiskajās organizācijās galvenie pienākumi ir:

- ♦ aizstāvēt aizsardzības resora intereses attiecīgās starptautiskās organizācijas struktūrās, darba grupās un komitejās;

- ♦ koordinēt un veicināt aizsardzības resora un attiecīgās organizācijas sadarbību.

Starptautiskajos štābos dienošie virsnieki ir viena no jaunākajām ārvalstīs dienošā personāla kategorijām. Atšķirībā no aizsardzības atašējiem un pārstāvjiem starptautiskajās organizācijās šie virsnieki nepārstāv nosūtitājvalsts intereses, bet gan strādā attiecīgās institūcijas interesēs.

2004. gadā Latvijas aizsardzības resora intereses ārvalstīs pārstāvēja 11 aizsardzības atašēji, kas akreditēti 30 pasaules valstīs (viens aizsardzības atašējs valsts intereses pārstāv vairākās valstīs)¹. Savukārt pārstāvji koordinē sadarbību ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, piemēram, *NATO* un tās struktūrvienībām, EDSO un Eiropas Savienību. Līdz 2004. gada decembrim aizsardzības resora interešu pārstāvēšanu starptautiskajās organizācijās veica deviņi Aizsardzības ministrijas pārstāvji (seši — LR pārstāvniecībā *NATO*², pa vienam — LR pārstāvniecībā ES, EDSO un *NATO* Standartizācijas aģentūrā) un astoņi Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji *NATO* struktūrās Briselē, divi — *SHAPE* Monsā, viens — ASV Sabiedroto transformācijas virspavēlnieciābā un 20 virsnieki starptautiskajos štābos (Vācijā, Polijā, Norvēģijā, Lielbritānijā, Nīderlandē un Beļģijā).

2004. gadā notikusi Aizsardzības ministrijas atbildībā esošā diplomātiskā korpusa paplašināšana:

- ♦ lai sekmētu aizsardzības sistēmas interešu pārstāvību *NATO* un ES struktūrās un pilnveidotu LR pārstāvniecības *NATO* Aizsardzības nodalas funkcionēšanu, darbam Briselē nosūtīti vairāki jauni pārstāvji³, to skaitā tehniskie darbinieki;

- ♦ LR vēstniecības ASV aizsardzības atašēja birojā darbu sākusi Aizsardzības ministrijas padomniece resursu jautājumos; viņas pārziņā būs jomas, kas saistītas ar ASV palīdzības programmām «Ārvalstu militārais finansējums» un «Starptautiskā militārā apmācība un izglītība», informācijas apmaiņas koordinēšana ar ASV aģentūrām zinātnes un vides aizsardzības jomā.

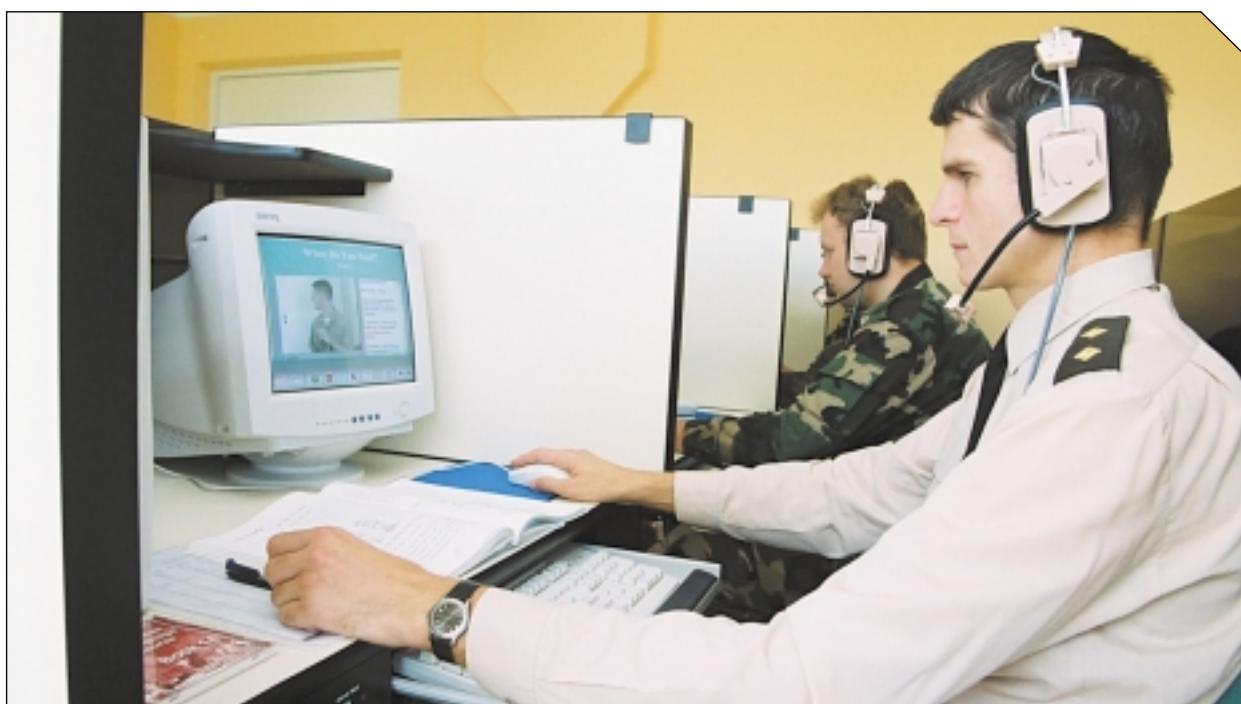
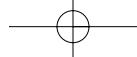
Pieaudzis arī Nacionālo bruņoto spēku štāba atbildībā esošais ārvalstīs dienošais personāls:

- ♦ darbam Briselē nosūtīti trīs jauni pārstāvji;
- ♦ sākta darbība Latvijai jaunā jomā — personāla nosūtīšanā darbam starptautiskajos štābos; 2004. gadā darbam ārvalstīs nosūtīti 18 virsnieki.

¹ ASV, Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Islandē, Kanādā, Krievijā, Lielbritānijā, Lietuvā, Luksemburgā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovākijā, Somijā, Spānijā, Šveicē, Turcijā, Ukrainā, Ungārijā, Vācijā un Zviedrijā.

² Pārstāvju atbildības jomas: finanses, resursi, nodrošinājums, juridiski un citi jautājumi.

³ AM pārstāvē *NATO* resursu jautājumos (LR pārstāvniecības *NATO* Aizsardzības nodalā), AM pārstāvē *NATO* un ES jautājumos (LR pārstāvniecībā ES), pārstāvē *NATO* Standartizācijas aģentūrā.

NBS valodu skola.

MILITĀRĀ IZGLĪTĪBA, ZINĀTNE UN SVEŠVALODU APMĀCĪBA

Militārās izglītības un apmācības politikas izstrāde

2004. gadā sagatavota NBS komandējošā sastāva virsnieku izglītības koncepcija. Tā nosaka kārtību, kādā sadarbībā ar Latvijas civilajām augstskolām tiek sagatavoti NBS nepieciešamie speciālisti. Jūras spēku virsnieku sagatavošanai noslēgts līgums starp Nacionālo aizsardzības akadēmiju un Latvijas Jūras akadēmiju, savukārt Gaisa spēku virsnieku sagatavošanai — līgums starp Nacionālo aizsardzības akadēmiju un Rīgas Aeronavigācijas institūtu.

Lai nodrošinātu jaunāko tehnoloģiju izmantošanu militārajā izglītībā, sagatavota NBS tālmācības centra attīstības koncepcija. Tās mērķis ir nodrošināt iespēju papildināt zināšanas, nepārtraucot dienesta pienākumu izpildi.

2004. gadā izveidota NBS Izglītības pielīdzināšanas komisija un noteikti nepieciešamie standarti ārvalstu militāro izglītības iestāžu kursu pielīdzināšanai Latvijā noteiktajiem militārās izglītības līmeņiem instruktori un virsnieku sastāvam. Pielīdzināšanas procesā iegūtā informācija ir apkopota Ārvalstu mācību kursu katalogā, kas ievērojami uzlabo NBS vienību komandieru iespējas atrast un ieplānot sev padotajam personālam vispiemērotāko apmācības veidu, līmeni un norises vietu ārvalstīs. Pamatototies uz ārvalstu mācību kursu izvērtēšanas un pielīdzināšanas rezultātiem, sākta NBS karavīru militārās izglītības individuāla izvērtēšana. Tās mērķis ir konstatēt un novērst trūkumus un nepilnības karavīru profesionālajā sagatavotībā.

Svešvalodu mācību organizācija

2004. gada pirmajā pusgadā Latvijā strādāja ASV Aizsardzības sistēmas valodu institūta angļu valodas speciālists, kurš NBS valodu skolas mācību nodaļu pasniedzējus izglītoja metodiskos jautājumos, vadīja nodarbības augstākā līmeņa angļu valodas mācību grupām, kā arī piedalījās *NATO STANAG 6001* testa grupas izstrādāto testu izvērtēšanā.

2004. gada pirmajā pusgadā NBS valodu skolas Rēzeknes mācību nodaļā tika iekārtots Lielbritānijas padomes Latvijā dāvinātais resursu centrs (dators, printeris, kopētājs, mācību grāmatas, audiokasetes un kompakt-diski).

2004. gadā martā un decembrī sadarbībā ar Lielbritānijas padomi Latvijā un ASV Aizsardzības sistēmas valodu institūtu tika organizēti intensīvie NBS valodu skolas angļu valodas pasniedzēju/speciālistu semināri. Semināru mērķis bija nodrošināt pasniedzēju izglītošanu un veicināt NBS valodu skolas mācību nodaļu sadarbību.

2004. gada jūnijā četri Latvijas pārstāvji piedalījās Starptautiskajā valodu koordinācijas biroja konferencē «Valodu mācību programmas: militāro un cīvilo programmu saskaņotība» Strasbūrā Francijā. Savukārt oktobrī Rīgā notika Starptautiskā valodu koordinācijas biroja profesionālais seminārs «Svešvalodu mācīšana un testēšana trešajā līmenī».

7. nodaļa**MILITĀRĀ IZGLĪTĪBA, ZINĀTNIE UN SVEŠVALODU APMĀCĪBA**

2004. gadā NBS valodu skolas mācību nodaļas Rīgā, Cēsis, Rēzeknē, Ādažos, Lielvārdē un Liepājā NBS karavīriem tika nodrošināta iespēja apgūt angļu, franču, vācu un citas svešvalodas intensīvajos un neintensīvajos kurssos. Aizsardzības ministrijas darbiniekiem Latvijā tika organizēti angļu un franču valodas mācību kursi, kas notika 2—3 reizes nedēļā, un piedāvāta iespēja pieteikties uz svešvalodu (angļu, vācu, franču) mācībām ārvalstīs.

Vispārējās angļu valodas uztveres līmeņa pārbaudei tika izmantots ASV Aizsardzības sistēmas valodu institūtā izstrādātais amerikāņu angļu valodas uztveres līmeņa noteikšanas tests (*ALCPT*). Divas reizes tika organizēta angļu valodas zināšanu pārbaude, izmantojot *NATO STANAG 6001* testu. 2004. gada decembrī notika vācu valodas zināšanu pārbaude NBS karavīriem, kuri apguva valodu Vācijas valdības finansētajās mācību grupās no 2004. gada janvāra līdz decembrim.

Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana aizsardzības jomā

2004. gadā tika turpināta Aizsardzības ministrijas sadarbība ar Latvijas zinātņu institūcijām. Aizsardzības ministrija finansējusi 13 zinātniskās pētniecības projektu izstrādi vai to sākšanu.

Turpināti pieci 2003. gadā sākti pētniecības projekti:

- Aviācijai bīstamu putnu koncentrāciju izvietojums Latvijā (2003.—2004. g.);

- Antiseptisks brūču pārsējs, tā izpēte un ražošanas tehnoloģijas pamatojums (2003.—2005. g.);
- Radioprotektora izstrāde (2003.—2007. g.);
- LR valsts ģeodēziskās koordinātu sistēmas nullpunktua uzturēšana fundamentālās ģeocentrisko koordinātu sistēmās (2003.—2006. g.);
- Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra vieta, loma un iespējas Latvijas Republikas valsts teritorijas aizsardzības uzdevumu nodrošināšanā, izmantojot modernākās kosmiskās tehnoloģijas (2003.—2004. g.).

Trīs projekti sagatavoti 2004. gada laikā:

- Operacionālās okeanogrāfijas un prognostisko meteoapstākļu automatizētas sistēmas izveide Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēkos;
- Studentu attieksme pret augstāko militāro izglītību un profesionālās militārās karjeras iespējām;
- LR NBS formas tērpju kvalitātes uzlabošana.

Pieciem projektiem noslēgti līgumi par to sākšanu 2004. gadā un turpināšanu 2005. gadā:

- Šaušanas simulatora izveide NBS karavīru mācību procesa nodrošināšanai (2004.—2005. g.);
- Audriņu apkārtnes un Latvijas austrumu pierobežas teritorijas vides kvalitātes fitoindikatīvais vērtējums (2005. g.);
- Optiskās novērošanas ierīces taktisko uzdevumu izpildei prototipa kompleksa izstrāde (2005. g.);

Radiolokators *TPS-17* Rēzeknes rajona Audriņos.

- ♦ Dokumentu krājums «Latviešu martirologs Vjatlagā, 1938—1956» (pētnieciskā daļa) (2005. g.);
- ♦ Latviešu kara dziesmas (pētnieciskā daļa) (2005.—2006. g.).

Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju veikta zinātniskā ekspertīze projekta «Radioprotektora izstrāde» pirmā posma pārskatam.

Starptautiskā līmenī turpināta sadarbība ar *NATO Pētniecības un tehnoloģijas organizāciju (Research and Technology Organisation)*. Noslēgti līgumi ar Latvijas speciālistiem — nacionālajiem pārstāvjiem *NATO Pētniecības un tehnoloģijas organizācijas* pastāvīgajās darba grupās. Tie paredz Latvijas speciālistu dalību *NATO Pētniecības un tehnoloģijas organizācijas* pastāvīgo darba grupu rīkojajos pasākumos un informatīvās saiknes veidošanu starp pastāvīgo darba grupu un aizsardzības tehnoloģiju attīstībā iesaistītajām Latvijas institūcijām.

Jaunatnes patriotiskā audzināšana un izglītošana valsts aizsardzības jomā

1992. gadā ar Aizsardzības ministrijas un Zemessardzes atbalstu tika izveidota jauniešu kustība Jaunsardze, kurā 2004. gadā bija iesaistījušies vairāk nekā 6000 zēnu un meiteņu vecumā no 12 līdz 18 gadiem.

Pāreja uz profesionālo militāro dienestu un atteikšanās no obligātā militāra dienesta izvirza jaunus uzdevumus Aizsardzības ministrijas veiktajai jauniešu izglītošanai valsts

aizsardzības jomā. Tai ne tikai jāsekmē pilsoniskās apziņas veidošana, bet arī jāveicina motivācija jauniešos izvēlēties militāro karjeru. Tāpēc Aizsardzības ministrijas mērķi darbā ar jaunatni ir:

- ♦ sekmēt jauniešu pilsonisko apziņu un izglītošanu valsts aizsardzības jomā;
- ♦ sniegt iespēju jauniešiem iepazīties ar militārā dienesta specifiku, militārās izglītības un karjeras iespējām;
- ♦ veicināt jauniešu iesaisti kvalitatīvā brīvā laika vadīšanā.

Kopš Jaunsardzes centra darbības sākuma noslēgti sadarbības līgumi ar 71 Latvijas mācību iestādi par interešu izglītības uzsākšanu militārajā jomā 2004. /2005. mācību gadā, kas veido Jaunsardzes bāzes skolu tīklu visā valstī.

2004. gadā sagatavotas jaunas jaunsargu un jaunsargu jungu apmācības programmas. Programmu teorētiskajā daļā jaunieši apgūst Latvijas militāro vēsturi, valsts drošības politikas nostādnes, jautājumus, saistītus ar integrāciju un dalību *NATO* un Eiropas Savienībā. Programmu praktiskā daļa vērsta uz jauniešu fizisko spēju un izturības attīstīšanu, tā dod iespēju praktisko nodarbību laikā tuvāk iepazīt dienesta specifiku Nacionālo bruņoto spēku vienībās. Jaunsargu apmācības procesa beigās ir ieskaites, pēc kuru sekmīgas nokārtošanas jaunsargs iegūst sertifikātu. Izvēloties profesionālo militāro dienestu vai studijas militārā mācību iestādē, konkurences apstākļos jaunietim, kas ir saņēmis šādu sertifikātu, ir priekšrocības.

Jaunsardzes 10. salidojumā Jaungulbenē. 2004. gada jūlijs.

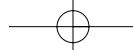
8. nodaļa**BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS**

Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona OMD karavīru paraugdemonstrējumi Ādažu poligonā. 2005. gada aprīlis.

BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS

2004. gadā programmas «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija *NATO*» budžets bija 123 898 051 lati jeb 1,68% no IKP. Aizsardzības ministrijas budžets 2004. gadā bija 93 327 608 lati jeb 1,27 % no IKP. Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem — 92 499 169 lati jeb 99,11% no AM budžeta. Plānotie maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi (ieņēmumi no iznomātiem objektiem, NBS sporta kluba sniegtie pakalpojumi u. c.) — 828 439 lati jeb

0,89% no AM budžeta, bet faktiskā pašu ieņēmumu izpilde — 943 263 lati. Faktiskais pieejamais finansējums bija 93 327 608 lati, jo Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras pašu ieņēmumi programmā 16.00.00 «Remonti un celtniecība» bija lielāki, nekā plānots likumā, un tādēļ 2004. gadā netika realizēti. Līdz 2004. gada 31. decembrim AM faktiski neapgūtie finanšu līdzekļi bija 48 700 lati.

BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS

8. nodaļa

Aizsardzības ministrijas līdzekļu izlietojums

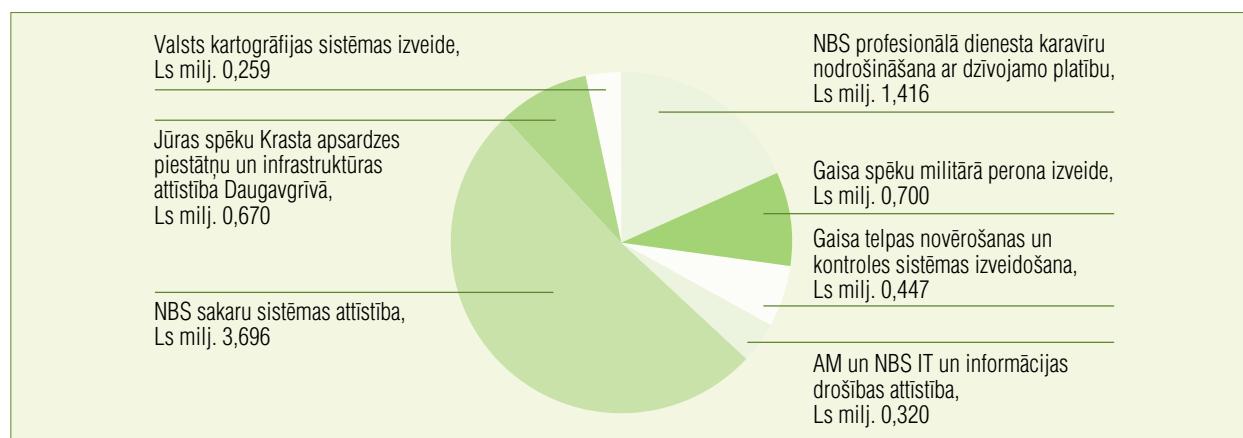
Nr. p. k.		2003. gads Faktiskā izpilde (Ls)	2004. gads Apstiprināts likumā (Ls)	2004. gads Faktiskā izpilde (Ls)
1.	Ieņēmumi kopā:	82 775 484	93 327 608	93 442 432
1. 1	Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	81 100 400	92 499 169	92 499 169
1. 2	Maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	1 675 084	828 439	943 263
2.	Izdevumi kopā:	80 889 218	93 327 608	93 228 539
2. 1	Uzturēšanas izdevumi kopā:	61 831 363	75 467 220	75 405 274
2. 1. 1	Atalgojumi	21 829 767	26 514 650	26 507 256
2. 1. 2	Komandējumi	3 008 543	3 595 445	3 603 134
2. 1. 3	Subsīdijas un dotācijas	1 986 896	5 042 525	5 036 481
2. 2	Izdevumi kapitālieguldījumiem kopā:	19 057 855	17 860 388	17 823 265
2. 2. 1	Inventāra iegāde	3 360 490	1 558 915	1 550 071
2. 2. 2	Kapitālais remonts	7 924 294	8 611 045	8 611 044
2. 2. 3	Investīcijas	7 445 096	7 532 248	7 507 622
3.	Nodarbinātība:			
3. 1	Faktiskais nodarbināto skaits	6948	7779	7191
3. 2	Vidējā darba alga	262	284	307

Investīcijas

2004. gadā investīcijām no AM budžeta izlietoti 7 507 622 lati jeb 8,05 procenti.

2004. gadā ministrija Valsts investīciju programmā īstenojusi astoņus projektus. 53,47% no investētajiem līdzekļiem ieguldīti sakaru un informātikas jomas attīstībā.

Projekts	2004. gads, Ls milj.
Gaisa spēku militārā perona izveide	0,700
Gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmas izveidošana	0,447
AM un NBS IT un informācijas drošības attīstība	0,320
NBS sakaru sistēmas attīstība	3,696
Jūras spēku Krasta apsardzes piestātnu un infrastruktūras attīstība Daugavgrīvā	0,670
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,259
NBS profesionālā dienesta karavīru nodrošināšana ar dzīvojamu platību	1,416
Kopā	7,508

8. nodaļa**BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS****Aizsardzības ministrijas Valsts investīciju programmas projekti**

■ Projektam «NBS sakaru sistēmas attīstība» tika piešķirti 49,22% no kopējā Valsts investīciju projekta (VIP) finansējuma. Iegādāta aparatūra, veikti priekšdarbi tās uzstādīšanai, apmācīts personāls un iegādātas nepieciešamās programmatūras.

■ Projektā «AM un NBS IT un informācijas drošības attīstība» investēti 4,25% no Aizsardzības ministrijai paredzētā kopējā VIP finansējuma. Iegādātas jaunas programmas, datortehnika un veikta darbinieku apmācība darbam ar jaunām programmām.

■ Projektam «Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide» tika paredzēti 3,44% no kopējā Aizsardzības ministrijas VIP finansējuma. Projekts realizēts, sadarbojoties Aizsardzības ministrijai, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Valsts zemes dienestam. Projekta mērķis ir izveidot mūsdieni prasībām atbilstošu valsts kartogrāfijas sistēmu.

■ Projekta «Gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmas izveidošana» finansējums bija 5,99%. Šajā projekta tiek iegādātas iekārtas Baltijas valstu sadarbības uzlabošanai gaisa telpas aizsargāšanai.

■ Projektam «Jūras spēku Krasta apsardzes piestātņu un infrastruktūras attīstība Daugavgrīvā» tika piešķirti 8,92% no kopējā VIP finansējuma. Projekta notiek projektesanas un būvniecības darbi Buļļupes gultnes padziļināšanai un JS Daugavgrīvas ostas projekta izstrādei.

■ Projekts «NBS profesionālā dienesta karavīru nodrošināšana ar dzīvojamu platību» veido 18,86% no kopējā VIP finansējuma. Iegādāta dzīvojamā māja Ādažos.

■ Projektā «Gaisa spēku militārā perona izveide» investēti 9,32% no AM izlietotā VIP finansējuma. Projekta mērķis ir izveidot militāro peronu Lielvārdē.

Visi Aizsardzības ministrijas 2004. gadā Valsts investīciju programmā iekļautie projekti realizēti saskaņā ar plānoto pasākumu grafiku un atbilstoši Valsts investīciju programmai paredzētajiem līdzekļiem.

Kapitālie izdevumi

2004. gadā kapitālajiem izdevumiem no AM budžeta izlietoti 10 315 643 lati jeb 11,07 procenti:

- kustamo īpašumu iegāde — 1 550 071 lats;
- mākslas priekšmetu un muzeja eksponātu iegāde — 3831 lats;
- intelektuālo īpašumu iegāde — 150 697 lati;
- kapitālie remonti — 8 611 044 lati.

Personāla uzturēšanas izmaksas

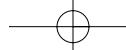
2004. gadā personāla uzturēšanai izlietoti 40 136 566 lati jeb 43,05 procenti:

- atalgojums — 26 507 256 lati;
- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas — 6 098 311 lati;
- ēdināšanas izdevumi un uzturdevas kompensācija naudā — 4 333 493 lati;
- formas tērpu iegāde — 1 666 831 lats;
- militārpersonu izdienas pensijas — 1 507 912 lati;
- kadetu stipendijas un transporta izdevumu kompensācijas — 22 763 lati.

2004. gadā AM personāla uzturēšanai izlietoti 43,05% no kopējā AM budžeta. Formas tērpu un ietērpa (vela, apģērbs, apavi) iegāde notika centralizēti (to veica NBS Nodrošinājuma pavēlniecība), un līdzekļi tika plānoti apakšprogrammā 22.08.00. «Nodrošinājuma spēki».

Vienību uzturēšanas izmaksas

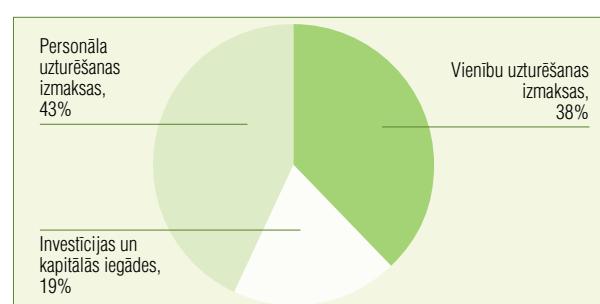
2004. gadā vienību uzturēšanas izdevumi no AM budžeta bija 35 268 708 lati jeb 37,83 procenti. Vienību uzturēšanas izmaksās iekļauti visi izdevumi, kas attiecas uz komunālajiem maksājumiem, degvielas iegādi, ekspluatācijas izmaksām, maksu par pakalpojumiem, enerģētisko materiālu iegādi, rezerves daļām, bruņojumu, munīciju u. c. specifiskas lietošanas materiāliem.

Galvenie izdevumi:

- sakari — 1 576 077 lati;
- VITA pakalpojumi — 37 462 lati;
- komandējumi un dienesta braucieni — 3 603 134 lati;
- apkure, apgaismošana un enerģētisko materiālu iegāde — 3 279 355 lati;
 - medikamentu iegāde, veselības aizsardzības pasākumu apmaka — 622 174 lati;
 - bruņojuma, munīcijas un citu specifiskas lietošanas materiālu iegāde — 7 460 007 lati;
 - ēku, būvju, telpu un kustamā īpašuma kārtējais remonts un uzturēšana — 5 961 611 lats.

Aizsardzības ministrijas 2004. gada budžeta izpildes procentuālais sadalījums

120 mm mīnmetēja apkalpe Ādažu poligonā. 2005. gada februāris.

IEKŠĒJAIS AUDITS

2004. gadā Aizsardzības ministrijas Audita departamenta darbinieki, veicot 22 auditus, pārbaudījuši, izanalizējuši un novērtējuši Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta, Militārā dienesta iesaukšanas centra, Nacionālās aizsardzības akadēmijas, Latvijas Kara muzeja, Aizsardzības īpašuma valsts aģentūras, Nacionālo bruņoto spēku štāba, NBS Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta, NBS Gaisa spēku štāba, NBS Jūras spēku štāba, NBS Sauszemes/Zemessardzes štāba un citu NBS struktūrvienību iekšējās kontroles sistēmas. Veiktie auditu izskatīti sešas AM iekšējā audita padomes sēdēs.

Par auditu rezultātiem iesniegti ziņojumi un ieteikumu ieviešanas grafiki AM un NBS vadībai. Rezultāti liecina, ka kopumā iekšējās kontroles sistēma AM, tās padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un NBS darbojas efektīvi. AM un NBS vadība apzinās iekšējā audita nozīmi iekšējās kontroles sistēmu darbības efektivitātes paaugstināšanai. Valsts budžeta programmu īstenošanā tiek sniegti izvirzītie mērķi un nodrošināta kontrole par izlieto-to resursu atbilstību noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Neraugoties uz to, arī turpmāk ir nepieciešama iekšējās kontroles politikas un procedūru pilnveidošana AM, tās padotības iestādēs un NBS atbilstoši AM un NBS struktūras izmaiņām un jaunajām kontroles sistēmām.

Veicot pēcauditus par auditu ieteikumu ieviešanas gaitu, secināts, ka priekšlikumi iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai tiek ņemti vērā un tiek ieviesti. Daudzi audita ieteikumi skar informācijas apriti un aizsardzību, grāmatvedības uzskaiti un finanšu līdzekļu plānošanu, investīciju projektu izpildi, darba aizsardzību, nekustamā īpašuma uzskaiti, militārās izglītības un apmācību organizāciju, karavīru ēdināšanas pakalpo-jumus, fizisko personu datu apstrādi u. c. jomas.

Lai gūtu pārliecību par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti AM, tās padotības iestādēs un NBS, 2004. gadā Audita departamenta darbinieki veica tematiskās

pārbaudes, vadīja vai piedalījās dažādu komisiju darbā, kā arī veica valsts iepirkumu neatkarīgu kontroli. Sniegtais konsultācijas un atbalsts iekšējās kontroles sistēmu uzlabošanai AM, tās padotības iestādēs un NBS.

Finanšu ministrijai, iekšējā audita padomei un Valsts kontrolei iesniegtais AM Audita departamenta iekšējā audita darbības ikgadējais pārskats.

Sagatavots pārskats par Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā 2004.—2008. gadam AM noteikto uzdevumu izpildi 2004. gadā un organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plānu 2005. gadam aizsardzības sistēmā.

Atbilstoši AM, tās padotības iestāžu un NBS struktūras izmaiņām 2004. gadā veikta visu audīējamo sistēmu un apakšsistēmu aktualizācija, jaunu sistēmu identifikācija un riska novērtējums. Balstoties uz riska novērtējumu, sagatavoti AM centrālā aparāta, AM padotības iestāžu un NBS stratēģiskie iekšējā audita plāni 2005.—2008. gadam, kas ietver informāciju par plānoto darba apjomu nākamajiem četriem gadiem.

2004. gadā AM padotībā esošajās iestādēs veiktas piecas finansiāli saimnieciskās darbības revīzijas un 14 tematiskās pārbaudes finanšu disciplīnas ievērošanā un valsts mantas saglabāšanā. Revīzijās un tematiskajās pārbaudēs pārbaudīta finanšu disciplīnas ievērošana, naudas un materiālo vērtību likumīga un lietderīga izmantošana, valsts īpašuma saglabāšana, grāmatvedības uzskaite, darījumi ar pamatlīdzekļiem, norēķini ar budžetu, valsts pasūtījumu piešķiršanas likumība, valsts aizsardzības mācību programmas nodrošināšana, jaunatnes militārā apmācība atbilstoši finansēšanas plāniem, starptautiskām mācībām paredzēto līdzekļu plānošana, izlietošana un kontrole u. c. Pārbaužu rezultāti izskatīti lekšējas revīzijas padomes sēdēs. Par izdarītajiem pārkāpumiem vainīgās personas saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem sauktas pie atbildības.

10. nodaļa

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS

Viena no Aizsardzības ministrijas (AM) darbības prioritātēm ir patiesas, savlaicīgas un vispusīgas informācijas sniegšana sabiedrībai aizsardzības jomā. AM sabiedrisko attiecību īstenošanas pamatprincipi ir pastāvīga informācijas pieejamības palielināšana, operativitāte un personāla profesionalitātes paaugstināšana.

Kopš 2000. gada AM veic plašu ikgadēju Latvijas sabiedriskās domas aptauju. Pētījuma nolūks ir noskaidrot sabiedrības viedokli par valsts aizsardzības un drošības jautājumiem un apzināt tos nozares aspektus, kas sabiedrībai šķiet svarīgi un nozīmīgi. Balstoties uz valsts aizsardzības politikas prioritātēm un sabiedriskās domas pētījumiem, tiek definēti ikgadējie uzdevumi, vadlīnijas un plāni sabiedrības informēšanai. 2004. gadā sabiedriskās domas pētījumu AM uzdevumā veica «Data Serviss».

2004. gadā iedzīvotājus ar Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku aktualitātēm iepazīstināja Aizsardzības ministrijas mājaslapa (www.mod.gov.lv). Tā sniedza plašu un vispusīgu informāciju par aizsardzības sistēmas vēsturi, struktūru, plāniem, paveikto, budžetu, aktualitātēm u. c. 2004. gadā mājaslapā izveidota jauna sadāļa — aizsardzības ministra dienas kārtība.

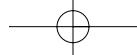
Ikmēneša militārais žurnāls «Tēvijas Sargs» informē

sabiedrību par valsts politiku drošības jomā, Aizsardzības ministrijas darbu, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas dalību *NATO*.

Ar akadēmiskas ievirzes rakstiem par dažādiem militāriem jautājumiem iepazīstināja Nacionālās aizsardzības akadēmijas izdotais žurnāls «Militārais apskats».

Divas reizes mēnesī sadarbībā ar TV radošo apvienību «Labvakar» veidots raidījums «Laiks vīriem?». Ministrija sadarbojās ar četrām reģionālajām TV kompānijām — Kuldīgas TV, Liepājas TV «Dzintare», Rēzeknes TV un Valmieras TV. Tās reizi mēnesī veidoja militāras tematikas raidījumus, atspoguļojot jaunākos un svarīgākos notikumus aizsardzības un drošības jomā. 2004. gadā sadarbībā ar Aizsardzības ministriju tapušas Latvijas TV reportāžas un dokumentālās videofilmas par Afganistānu, Irāku un Kosovu, kur savus pienākumus pilda Latvijas bruņoto spēku karavīri. Radio ēterā ik nedēļu izskanēja raidījums «Junda», kas radioklausītājus iepazīstināja ar jaunākajiem notikumiem NBS. Aizsardzības ministrija gatavoja ikmēneša videoapskatus par svarīgākajiem notikumiem AM un NBS. Tie izplatīti NBS vienībās un skolās, kurās apgūst valsts aizsardzības mācību.

2004. gadā latviešu un angļu valodā izdots Pārskats par

valsts aizsardzības politiku un Nacionālo bruņoto spēku attīstību. Aizsardzības ministrija iztulkojusi un publicējusi Ženēvas Centra demokrātiskai kontrolei pār bruņotajiem spēkiem sagatavoto rokasgrāmatu «Parliamentārā uzraudzība drošības nozarē. Principi, mehānismi un prakse» latviešu valodā, kā arī izdevusi 2003. gadā Rīgā notikušā semināru «Aizsardzības reformas Baltijas valstis: 12 gadu pieredze» materiālus angļu valodā.

AM aktīvi sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām. Kopā ar Latvijas Transatlantisko organizāciju (LATO) un Latvijas Transatlantisko jaunatnes klubu (LTJK) katru gadu tiek īstenoti vairāki projekti. 2004. gadā rīkoti semināri, vasaras nometne un konkursi jauniešiem par Latvijas un starptautiskajiem drošības politikas jautājumiem, *NATO* un Latvijas bruņotajiem spēkiem, starptautiska konference «Baltijas valstu un Krievijas attiecību perspektīvas Eiropas Savienības kaimiņu reģionā».

Aizsardzības ministrija regulāri atbalsta Latvijas Ārpoli-

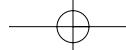
tikas institūta pētniecības darbu. 2004. gadā ar AM atbalstu izdota brošūra «*New Security Challenges and EU Responses*», kurā apkopoti Rīgā notikušā tāda paša nosaukuma semināra materiāli, un pētījums «*An Enlarged Europe and Its Neighbourhood Policy: the Eastern Dimension*».

Ministrija sadarbojas ar vairākām nevalstiskajām organizācijām, kuru pārziņā ir Latvijas karavīru piemiņas un vēsturisko vērtību saglabāšana. Piemēram, 2004. gadā atbalstīta Brāļu kapu komitejas veiktā Latvijas karavīru kapu uzskaite un apsekošana, Latvijas Nacionālo partizānu apvienības organizētā nacionālo partizānu Brāļu kapu izveidošana Aknīstē.

Liela uzmanība veltīta sadarbībai ar mācību iestādēm. Kopā ar nevalstiskajām organizācijām, Rekrutēšanas un atlases centru un valsts militārā dienesta pārvadlēm rīko tas tikšanās ar skolu jaunatni. Tajās skolēni iepazīstināti ar Latvijas drošības politikas un valsts aizsardzības jautājumiem, Latvijas daļību *NATO*, dienestu bruņotajos spēkos.

Žurnālistu diena NBS Ādažu poligonā.

11. nodaļa

VIDES AIZSARDZĪBA

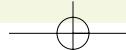
VIDES AIZSARDZĪBA

2004. gadā sākta jaunā vides aizsardzības stratēģijas sagatavošana 2005.—2009. gadam. Šo dokumentu plānots pabeigt un apstiprināt 2005. gada pirmajā pusē.

Joprojām viens no svarīgākajiem NBS uzdevumiem vides aizsardzības jomā ir padomju armijas atstātā piesārņojuma likvidēšana savā pārvaldībā esošajās teritorijās un jūrā. Katru gadu NBS personāls iznīcina vidēji līdz 4000 liela kalibra munīcijas vienību. Latvijas Jūras spēki gan patsīvīgi, gan Baltijas jūras spēku eskadras (*BALTRON*) sastāvā gada laikā atrod un iznīcina vai arī nodod iznīcināšanai aptuveni 80 nesprāgušus sprādzenbīstamus

priekšmetus. Jūras spēki piedalās arī svarīgākajās starptautiskajās pretmīnu operācijās — «*Open Spirit*» un *MCOPLAT*. Šīs operācijas katru gadu notiek Latvijas, Lietuvas vai Igaunijas ūdeņos.

2004. gadā pirmo reizi tika organizēts starptautisks jūras vides aizsardzības seminārs, kurā piedalījās pārstāvji no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas jūras spēkiem un lektori no Latvijas, Polijas un Dānijas. Jūras spēku vides aizsardzības darbs ir augstu novērtēts arī *NATO* līmenī. Latvijas pārstāvji ir aktīvi *NATO* 12. speciālās jūras vides aizsardzības darba grupas dalībnieki.

Vides aizsardzības jautājumi tiek pakāpeniski integrēti militāro teritoriju apsaimniekošanā. Lielākajai NBS bāzei (3. nodrošinājuma centram Ādažos) ir izstrādāts un tiek ieviests vides pārvaldības plāns. 2004. gadā sadarbībā ar Norvēģiju 3. nodrošinājuma centram sagatavota trokšņa izplatības karte.

Tiek rūpīgi sekots, lai militārās mācības norisinātos saskaņā ar noteiktajām vides aizsardzības prasībām. Saskaņā ar 2002. gadā izstrādāto piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas programmu 2004. gadā turpināta plānveida piesārņoto militāro teritoriju apzināšana, piesārņojuma izpēte un atveseļošanas pasākumu izstrādāšana. Savākts un izvests liels daudzums bīstamo ķīmisko atkritumu, kas bija saglabājušies no padomju armijas laikiem, demontētas vecās degvielas mucas, degvielas uzpildes stacijas aprīkotas ar piesārņojuma monitoringam nepieciešamajiem urbumiem.

NBS pārstāvju izglītošana vides aizsardzības jautājumos ir viens no svarīgākajiem pasākumiem, jo tas veido pamatu sapratnei par vides aizsardzības nepieciešamību militārajā jomā. 2004. gada jūnijā 3. nodrošinājuma centrā Ādažos tika prezentēta vides aizsardzības rokasgrāmata bruņotajiem spēkiem. Minētā izdevuma mērķis ir sniegt vispārēju priekšstatu par vides aizsardzības pamatprincipiem un nostādnēm, kas būtu ievērojamas un īstenojamas militārajā sektorā.

Kartogrāfija, ģeotelpiskā informācija un meteoroloģija

2004. gadā darbība militārās kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā turpināta, ievērojot iepriekš noteiktos mērķus un uzdevumus — nodrošināt Nacionālos bruņotos spēkus ar topogrāfiskajām kartēm, pilsētu plāniem, jūras un gaisa navigācijas kartēm, speciāliem karšu produktiem un citu telpisko informāciju dažādu militāru uzdevumu veikšanai.

2004. gadā Aizsardzības ministrija turpināja sadarboties ar Valsts zemes dienestu šādu kartogrāfijas produkta sagatavošanā:

- militārā topogrāfiskā karte mērogā 1:50 000 un karšu atjaunošanas cikla izstrāde;
- kopējo operāciju karte (sauszemes un aeronavigācijas versija) mērogā 1:250 000;
- atsevišķu teritoriju militārā topogrāfiskā karte mērogā 1:25 000 (izmantojot jau esošo datu bāzi);
- tehnoloģijas izstrāde pilsētu plānu izgatavošanai (izveidots Rīgas pilsētas militārā plāna prototips);
- darbs ar NATO standartiem karšu un digitālo ģeogrāfisko produktu izgatavošanai, atzinumu sniegšana standartizācijas līgumu ratificēšanai;
- Latvijas pārstāvniecības nodrošināšana Eiropas Savienības Satelītu centra valdē un Satelītu centra sagatavotās informācijas saņemšana un izmantošana (no 2004. gada 1. maija).

Lai nodrošinātu Nacionālos bruņotos spēkus ar nepieciešamo hidrometeoroloģijas informāciju, noslēgta vienošanās ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūru par nepieciešamās informācijas sagatavošanu un piegādi visiem spēku veidiem. Nākotnē šo sadarbību plānots paplašināt, kā arī noteikt tiesību aktos šīs informācijas piegādes un izmantošanas kārtību valsts apdraudējuma gadījumos.

Par jūras navigācijas karšu nodrošinājumu Latvijas teritorialajiem ūdeņiem atbild Latvijas Jūras administrācijas Hidrogrāfijas dienests. Tādēļ Aizsardzības ministrija un NBS štābs ir uzsākuši sarunas par ciešāku savstarpējo sadarbību nākotnē.

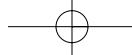
2004. gadā Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji piedalījās starptautiskos pasākumos militārās ģeotelpiskās informācijas jomā.

2004. gadā bijusi veiksmīga divpusējā starptautiskā sadarbība militārās ģeotelpiskās informācijas jomā: martā parakstīts LR AM un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes AM Aizsardzības ģeogrāfiskās un satelītzlūkošanas aģentūras saprašanās memorands «Par sadarbību kartēšanā/ģeodēzijā un ģeogrāfisko materiālu apmaiņu»; maijā Ģeotelpiskās informācijas simpozijā LR AM valsts sekretārs un ASV Aizsardzības departamenta Nacionālās ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūras direktors parakstīja divpusējās sadarbības līgumu par ģeotelpiskās informācijas apmaiņu un izmantošanu. Saskaņā ar divpusējās sadarbības plāniem 2004. gadā notikušas ekspertu sarunas ar Itālijas armijas ģenerālštāba Ģeotelpiskās informācijas nodaļu, Vācijas bruņoto spēku Ģeogrāfiskās informācijas dienestu un Šveices militārās topogrāfijas dienestu. Tieki turpināta savstarpējās sadarbības līgumu saskaņošana arī ar citām NATO dalībvalstīm.

2004. gada 18.—19. maijā Aizsardzības ministrija sadarbībā ar ASV Nacionālās ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūru organizēja ģeotelpiskās informācijas simpoziju. Šī pasākuma mērķis bija veicināt sadarbību starp NATO un programmas «Partnerattiecības mieram» valstu militārās ģeotelpiskās informācijas iestādēm, attīstīt šādu sadarbību Latvijā starp iestādēm, kurām jāsadarbojas krīzes situāciju novēršanā, un iepazīstināt klātesošos ar dažādu valstu pieredzi militārās ģeotelpiskās informācijas nodrošinājuma jomā. Tajā piedalījās militāro ģeotelpisko organizāciju pārstāvji no 18 ārvalstīm un Latvijas.

2004. gada 28.—29. oktobrī Rīgā Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Valsts zemes dienestu rīkoja 9. Baltijas militārās kartogrāfijas konferenci. Konference notiek katru gadu pēc rotācijas principa trīs valstu galvaspilsētās — Tallinā, Rīgā un Vilniū. Šīs konferences galvenais mērķis bija veicināt sadarbību reģionā militārās kartogrāfijas jomā, apmainīties ar informāciju un pieredzi, kā arī apspriest kopējās problēmas, piemēram, kartogrāfisko datu apmaiņu pierobežas zonās, lai nodrošinātu savietojamību dažādās valstīs izgatavotām kartēm.

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS VALSTS PĀRVALDES UN DROŠĪBAS IESTĀDES

Militārā dienesta iesaukšanas centrs

Militārā dienesta iesaukšanas centrs (MDIC) ir Aizsardzības ministrijas pakļautībā esošā valsts pārvaldes iestāde. MDIC nodrošina pilsoņu iesaukšanu obligātajā aktīvajā militārajā dienestā un pārbauda rezerves karavīru un rezervistu vispārējo piemērotību militārajam dienestam.

Iesaukšanas sistēmu veido MDIC un tā teritoriālās struktūrvienības — četras valsts militārā dienesta pārvaldes (Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Zemgales pārvalde).

MDIC galvenās funkcijas ir obligātajam militārajam dienestam pakļauto un brīvprātīgo personu uzskaitē, reģistrācija un iesaukšana.

Lai nodrošinātu galveno funkciju izpildi, 2004. gadā centrs veica šādus svarīgākos uzdevumus:

- organizēja un nodrošināja valsts teritorijā militārajam dienestam pakļauto pilsoņu uzskaiti;
- plānoja un iesauca pilsoņus militārajā dienestā;

12. nodaļa**AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS VALSTS PĀRVALDES UN DROŠĪBAS IESTĀDES**

- pārbaudīja rezerves karavīru un rezervistu vispārējo piemērotību militārajam dienestam;
- piedalījās jaunatnes valstiski patriotiskajā audzināšanā;
- vadīja, koordinēja un kontrolēja valsts militārā dienesta pārvalžu darbu;
- turpināja uzskaites, reģistrācijas un iesaukšanas rezultātu vienotas datu bāzes izveidošanu.

Militārā dienesta iesaukšanas centrā Rīgā.

2004. gadā MDIC teritoriālās struktūrvienības veica 1988. gadā dzimušo LR pilsoņu reģistrāciju; reģistrēti 13 409 jaunieši.

Medicīniskā komisija novērtēja 7715 cilvēku veselības stāvokli. Par derīgiem obligātajam aktīvajam militārajam dienestam atzīti 2688 (34,8%). Nacionālo bruņoto spēku komplektēšanai obligātajā aktīvajā militārajā dienestā iesaukti 1212 cilvēki. No dienestā iesauktajiem 44% ir A veselības kategorija (dienesta pildīšana notiek bez ierobežojumiem), 56% — B veselības kategorija (pastāv ierobežojumi attiecibā uz dienesta vietu).

MDIC aktīvi iesaistījās Obligātā militārā dienesta padomes darbā un tās izstrādātās programmas īstenošanā, sadarbojās ar Rekrutēšanas un atlases centru bruņoto spēku profesionalizācijas jautājumos.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

2004. gadā Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) pildīja Valsts drošības iestāžu likumā tam noteiktos galvenos uzdevumus:

- nodrošināja Aizsardzības ministriju, tās padotībā esošās iestādes un NBS ar to darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju;
- veica pasākumus, lai atklātu un sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm novērstu ārvalstu speciālo dieņu, kā arī organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību aizsardzības sistēmā;
- veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpuma Aizsardzības ministrijā, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS.

Veikta personu pārbaude pieejai valsts noslēpuma objektiem; 550 personām sagatavotas speciālās atļaujas darbam ar valsts noslēpuma objektiem, septiņām personām

liegta pieejā valsts noslēpuma objektiem, 145 personām pārformētas speciālās atļaujas darbam ar valsts noslēpuma objektiem, 86 personām sakārā ar amatu maiņu anulētas speciālās atļaujas darbam ar valsts noslēpuma objektiem.

Sagatavoti 790 sertifikāti darbam ar *NATO* un/vai ES klasificēto informāciju. Veiktas 285 personu drošības pārbaudes (mācībām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā vai ārvalstīs, dalībāi starptautiskajās miera uzturēšanas misijās).

Sniegti atzinumi par piecām komercsabiedrībām, kas pretendē uz speciālo atļauju (licenču) saņemšanu, kuras izsniedz Aizsardzības ministrija atsevišķu licencēšanai pakļautu uzņēmējdarbības veidu veikšanai.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus tiesību aktos, starptautiskajos līgumos un citos normatīvajos dokumentos tam noteiktos uzdevumus:

- veica pasākumus terorisma novēršanai;
- ieviesa *NATO/ES* prasības militārās pretizlūkošanas, izlūkošanas un drošības jomā; kontrolēja *NATO/ES* drošības prasību ievērošanu Aizsardzības ministrijā, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS;
- analizēja, apstrādāja un realizēja valsts nacionālās drošības interesēm nozīmīgu informāciju;
- veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes Aizsardzības ministrijā, tās padotībā esošajās iestādēs, NBS, militārās objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un uzņēmumos (uzņēmējsabiedrībās), kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā;
- sadarbībā ar Satversmes aizsardzības biroju veica sākotnējās pārbaudes komercsabiedrībās, kuras pretendē uz industriālās drošības sertifikātu saņemšanu.

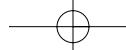
Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra

Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra (AīVA) ir Aizsardzības ministrijas pārraudzībā esoša valsts iestāde. Tās uzdevums ir pārvaldīt Aizsardzības ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku vienību un Aizsardzības ministrijas padotībā esošo iestāžu darbības nodrošināšanai nepieciešamo nekustamo īpašumu.

Pamatoties uz Ministru kabineta 2004. gada 18. februāra rīkojumu nr. 108 «Par atsevišķu Aizsardzības ministrijas valdījumā esošo nekustamo īpašumu nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā», no 2004. gada 1. aprīla tika uzsākta objektu pakāpeniska nodošana Finanšu ministrijas valdījumā.

2004. gadā AīVA noslēgusi 104 līgumus par projektiem, būvniecības vai remontdarbu veikšanu, veikusi būvuzraudzību un minēto līgumu izpildes kontroli, kā arī turpinājusi 46 iepriekšējos gados noslēgto, t. i., pārejošo, līgumu izpildi un kontroli.

Kopš 2004. gada viens no AīVA galvenajiem darbības virzieniem ir visu centralizēto iepirkumu organizēšana Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku struktūrvienību vajadzībām. AīVA 2004. gadā organizējusi 303 iepirkuma procedūras gan būvniecības, gan preču un pakalpojumu iepirkumiem.

Par AīVA rīkotajām 303 iepirkuma procedūrām ie- sniegtas 26 sūdzības; astoņas sūdzības (par septiņām iepirkuma procedūrām) atzītas par nepamatotām; sepiņas sūdzības (par sešām iepirkuma procedūrām) atzītas par pamato- tām; 11 sūdzības atsauktas vai arī lepirkumu uzraudzības birojs nolēmis tās neizskatīt.

Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»

Latvijas Kara muzejs vāc, saglabā un pēta, kā arī izstāda un popularizē materiālās kultūras vērtības ar vēsturisku, zinātnisko nozīmi un informāciju par Latvijas politisko un militāro vēsturi no senākiem laikiem līdz mūsdienām.

2004. gada otrajā pusgadā muzeja lietošanā tika atdo- tas «Mangaļu» mājas Jelgavas rajona Valgundes pagastā. Tās atrodas Pirmā pasaules kara latviešu strēlnieku vē- turisko cīņu vietā, un tur plānots izveidot Ziemassvētku kauju muzeju.

2004. gadā muzejs izstrādāja vidējā termiņa — (2005.—2009. gads) un ilgtermiņa (2009.—2014. gads) darbības un attīstības stratēģiju. 2004. gada oktobrī Kultūras ministrijas Muzeju valsts pārvaldes izveidota akreditācijas komisija izvērtēja muzeja darbību un tās atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī turpmākās darbības stratēģiju. Muzejam tika piešķirta akreditācija uz desmit gadiem.

Pārskata gadā muzeju apmeklēja 43 020 cilvēki — par 30% vairāk nekā 2003. gadā.

Muzejs paplašinājis muzejpedagoģisko nodarbību skaitu. Dažāda vecuma mācību iestāžu audzēkņiem tika piedāvātas sešas programmas. Kopumā novadītas 150 nodarbības, kurās piedalījās 4907 skolēni.

Muzeja pieejamību paplašināja arī 2004. gadā izveidotā jaunā muzeja mājaslapa, kurā ievietota aktuālā informācija, kā arī izveidota viesu sadaļa. Informāciju par muzeju varēja iegūt vēl sešās interneta lapās un dažādos uzziņu katalogos.

Muzeja krājuma pieejamību un ekspozīcijas piedāvāju- mu paplašina pārskata gadā ekspozīcijas «Latvijas valsts aizsardzība. 1920.—1940.» papildināšanai izveidotā digi- tālā programma «Latvijas armija un flote». Tā sniedz muzeja apmeklētājiem iespēju digitālajā vidē, izmantojot modernās tehnoloģijas, iepazīties ar 456 krājuma materiāliem un pa- dzīlināt zināšanas par 1920.—1940. gada vēsturi.

Pārskata gadā muzeja krājums papildināts ar 3332 eksponātiem; kopumā krājumā līdz 2004. gada 31. decembrim bija 302 306 muzeja krājuma vienības. 15% no visiem jaunieguvumiem muzeja krājumā bija pirkumi. Muzejs iegādājies 496 eksponātus kopsummā par 3831,21 latu.

Muzeja krājumi izmantoti arī citu institūciju un orga- nizāciju vajadzībām. No muzeja krājuma 641 vienība tika izsniegtā dažādām institūcijām izstāžu un publikāciju sagatavošanai, kā arī izmantota spēlfilmas «Rīgas sargi» un dokumentālās filmas «Godam sveikt» uzņemšanā.

Iestādes «NBS no... līdz NATO» atklāšanā Latvijas Kara muzejā. 2004. gada oktobris.

12. nodaļa

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS VALSTS PĀRVALDES UN DROŠĪBAS IESTĀDES

Pārskata periodā muzejs izveidojis piecas izstādes, tajā izvietotas divas viesizstādes. Latvijas Kara muzejs ar eksponātiem piedalījās Vācijas Vēstures muzeja rīkotajā starptautiskajā izstādē «Pirmais pasaules karš, 1914.—1915. Atcere un brīdinājums» Berlīnē. Kuldīgas un Olaines muzejā tika eksponēta celojošā izstāde «Apbalvojumi latvietim».

Muzeja darbinieki sagatavojuši 11 zinātniskus rakstus, publicējuši 28 rakstus periodiskajos izdevumos, snieguši 14 intervijas par vēstures tematiku citiem autoriem publikāciju sagatavošanai, dažādās konferencēs nolasījuši 13 referātus.

Jau pieko gadu muzejs izdod «Latvijas Kara muzeja gadagrāmatu» (metiens 1000 eks.), kurā publicēti muzeja speciālistu, kā arī citu zinātnisko institūciju un ārvilstu pētnieku darbi. Izdevums pieejams arī grāmatnīcās.

Kara muzejs aktīvi piedalījās Latvijas Vēstures skolotāju biedrības darbā un līdzdarbojās vairāku biedrības projektu īstenošanā. Muzeja darbinieki ar referātiem piedalījusies Latvijas Transatlantiskās organizācijas rīkotajā skolotāju seminārā, Politiskā izglītības fonda rīkotajā seminārā par etnisko integrāciju un «Daugavas vanagu» organizētajā jaunatnes organizāciju salidojumā. Sadarbībā ar Rīgas skolu valdi organizēti muzeja apmeklējumi vasaras nometņu dalībniekiem. Sešām skolām muzejā notikuši svīnīgi 11. un 18. novembrim veltīti pasākumi. Muzejā norisinājušies vairāki NBS apakšvienību pasākumi.

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs» ir Aizsardzības ministrijas pārraudzībā esošā valsts iestāde, kas sniedz valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī fiziskām un juridiskām personām informatīvus pakalpojumus valsts aizsardzības politikas jomā.

Aģentūras pamatfunkcijas ir informēt sabiedrību par Aizsardzības ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku vienību un Aizsardzības ministrijas padotībā esošo iestāžu darbību, izdot militāro žurnālu «Tēvijas Sargs», veicināt sabiedrības atbalstu Latvijas dalībai *NATO*, izdot informatīvus materiālus par NBS profesionalizāciju, kā arī sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām iestenot attiecīgus projektus.

Aģentūrā ir trīs nodaļas:

- žurnāls «Tēvijas Sargs»,
- Projektu nodaļa,
- Video un foto nodaļa.

Žurnāls «Tēvijas Sargs» iznāk reizi mēnesī 5000 eksemplāru tirāžā. Tā apjoms ir 40 lappuses. 2003. gadā žurnāls tika uzņemts Eiropas Militārās preses asociācijā.

Žurnāla mērķis ir veicināt pozitīvas sabiedriskās domas veidošanu par Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, īpaši

jauniešu auditorijā. Tas pilda arī sabiedrības izglītošanas un lasītāju patriotiskās audzināšanas funkcijas.

Žurnāls informē sabiedrību par valsts politiku drošības jomā, Aizsardzības ministrijas darbu, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Latvijas dalību *NATO*, kā arī par aktualitātēm Latvijas Republikas likumdošanā saistībā ar aizsardzības jomu.

«Tēvijas Sargs» ir vienīgais izdevums latviešu valodā, kurā atrodama detalizēta militāra rakstura informācija un vispilnīgākā aktuālā informācija par aizsardzības jomu.

Žurnālam ir plašs lasītāju loks — aptuveni 15 000 lasītāju gan Latvijā, gan ārvilstīs. Žurnāla redakcijas pārstāvji darbojas Austrālijā, ASV, Vācijā, Anglijā un Kanādā. Ar redakcijas pārstāvju starpniecību arī ārvilstīs dzīvojošajiem latviešiem ir iespēja abonēt žurnālu. Žurnālu ir iespējams lasīt arī internetā — www.sargs.lv.

Projektu nodaļa īsteno sabiedrisko attiecību projektus. Balstoties uz Aizsardzības ministrijas attīstības stratēģiju, tā koordinē Aizsardzības ministrijas atbalstīto projektu finansēšanu, izvērtē nevalstisko organizāciju iesniegtos projektus, izdod informatīvos materiālus, piedalās konferenču un semināru organizēšanā.

Video un foto nodaļa fiksē nozīmīgākos Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku notikumus, veido ikmēnesa video apskatus, kas tiek izplatīti NBS vienībās un skolās, kurās apgūst valsts aizsardzības mācību, un video arhīvu. Sadarbībā ar producentu grupu «Labvakar» veido televīzijas raidījumu «Laiks vīriem?».

Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona pirmsmisijas apmācība Ādažu poligonā. 2005. gada februāris.

NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI

Latvijas aizsardzības nodrošināšanas pamatā ir vairāki stratēģiskie pamatprincipi: kolektīvā aizsardzība, profesionāli militāri sagatavoti bruņotie spēki, Nacionālo bruņoto spēku un sabiedrības sadarbība, kā arī starptautiskā militārā sadarbība.

2004. gadā Nacionālo bruņoto spēku galvenais uzdevums bija izpildīt Nacionālo bruņoto spēku likumā noteikto:

- nodrošināt valsts sauszemes teritorijas, jūras akvatorijas un gaisa telpas neaizskaramību;
- piedalīties starptautiskajās operācijās likumos un starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā;
- nodrošināt personālsastāva un militārā dienesta rezervju apmācību;

• iesaistīties valsts apdraudējuma situāciju novēršanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2004. gadā turpināta NBS modernizācija un profesionalizācija, kuras mērķis ir paaugstināt NBS kaujas, kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma spējas līdz mūsdienu prasībām atbilstošam limenim.

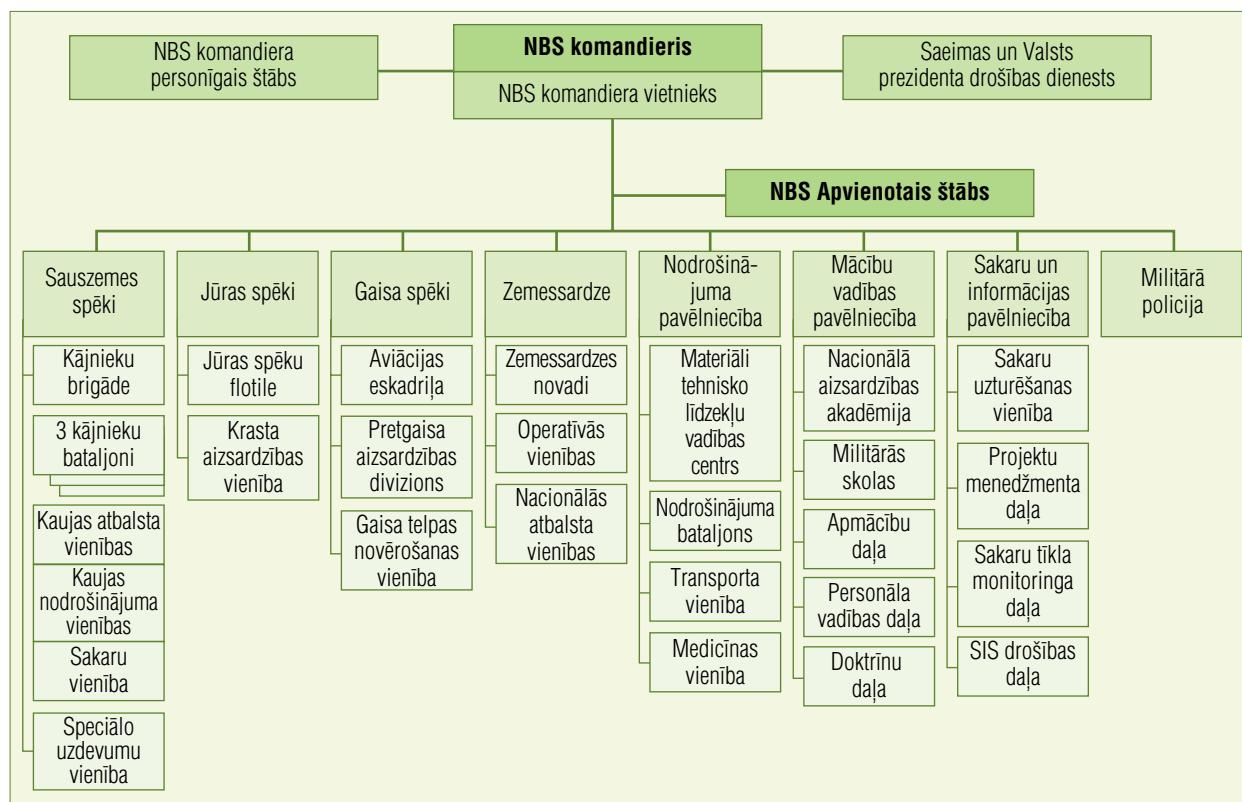
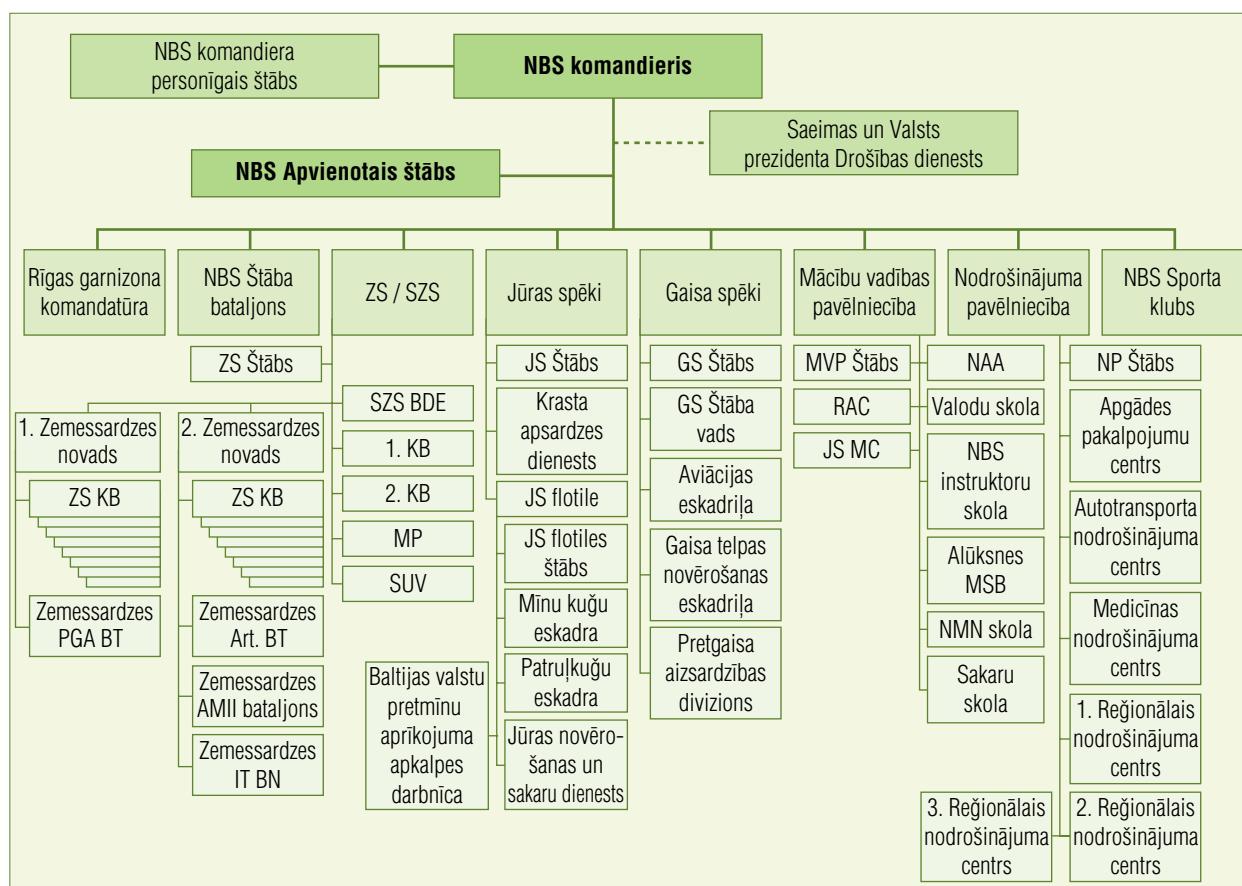
2004. gadā īpaša uzmanība pievērsta komandvadības struktūras, sakaru un informācijas pārraides sistēmu, militāro spēju un aizsardzības pret masu iznīcināšanas ieročiem attīstībai, kā arī NBS vienību izvēršanai un uzturēšanai starptautiskajās operācijās.

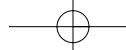
13. nodaļa

NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI

Nacionālo bruņoto spēku struktūra

Apstiprināta ar aizsardzības ministra 2003. gada 22. decembra pavēli nr. 441 «Par Nacionālo bruņoto spēku struktūru».

Nacionālo bruņoto spēku organizatoriskā struktūra

NBS Apvienotais štābs

Bruņotos spēkus vada NBS komandieris, kas ir tieši pakļauts aizsardzības ministram. Institūcija, kas nodrošina komandierim nepārtrauktas vadības un kontroles iespēju, ir NBS štābs. Tā galvenais uzdevums ir sagatavot lēmumu pieņemšanai nepieciešamo informāciju, dokumentus un priekšlikumus, nodrošināt NBS komandiera pavēlu un rīkojumu izpildes kontroli.

NBS Apvienoto štābu veido astoņi departamenti:

- ♦ Personālsastāva (J-1) departaments,
- ♦ Izlūkošanas (J-2) departaments,
- ♦ Operatīvās plānošanas (J-3) departaments,
- ♦ Nodrošinājuma (J-4) departaments,
- ♦ Stratēģiskās plānošanas (J-5) departaments,
- ♦ Sakaru un informātikas (J-6) departaments,
- ♦ Finanšu un budžeta plānošanas (J-8) departaments,
- ♦ Administratīvais departaments.

NBS Apvienotā štāba struktūras funkcionālais sadalījums:

1. NBS attīstības plānošana.

NBS attīstību sadarbībā ar J-1, J-4 un J-8 departamentu plāno Stratēģiskās plānošanas departaments. Šo departamentu pamatzdevums ir izstrādāt NBS attīstības plānus, nosakot NBS attīstības prioritātes un uzdevumus, personāla politiku,

materiāltehnisko līdzekļu un finansiālo resursu izmantošanu;

2. NBS operatīvā plānošana.

NBS operatīvo plānošanu sadarbībā ar J-2 un J-6 departamentu nodrošina Operatīvās plānošanas departaments (J-3). Šo departamentu pamatzdevums ir izveidot un ieviest NBS apakšvienību vadības, kontroles un operāciju plānošanas sistēmu, kā arī nodrošināt NBS kaujas un kaujas atbalsta speciālo jomu/dienestu attīstības plānošanu un darbības koordināciju.

Sauszemes spēki

2004. gadā Sauszemes spēku galvenie uzdevumi bija:

- ♦ turpināt:
 - integrācijas procesu *NATO*,
 - Sauszemes spēku restrukturizāciju un specializāciju,
 - vienību apmācību atbilstoši Szs taktiskajai doktrīnai ATP-35B;
 - izveidot Kājnieku brigādes (*LATBRIG*) štābu un izstrādāt *LATBRIG* attīstības koncepciju;
 - piedalīties starptautiskajās operācijās un mācībās;
 - sagatavot dalībai starptautiskajās operācijās:
 - Nesprāgušās muničijas neutralizēšanas vadu,
 - Speciālo uzdevumu vadu,
 - divas Militārās policijas nodaļas,
 - divus civilmilitāro attiecību (*C/MIC*) speciālistus.

Pretgaisa aizsardzības bataljons kaujas šaušanas nodarbībās Ādažu poligonā. 2005. gada aprīlis.

13. nodaļa**NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI****Zemessardze**

2004. gadā veikta nepieciešamā sagatavošanās, lai no 2005. gada aprīļa Zemessardze tiktu atdalīta no Sauszemes spēku aktīvā dienesta vienībām. Šāda dalījuma mērķis ir veicināt NBS vienību kaujas spēju attīstīšanu un nodrošināt Zemessardzes specializāciju, koncentrējoties uz atbalsta sniegšanu Sauszemes spēku aktīvajām vienībām. Zemessardzei paredzēts saglabāt un attīstīt arī nemilitārās funkcijas — atbalsta sniegšanu pašvaldībām, sadarbību ar lekšlietu ministriju un citām iestādēm tehnogēno un dabas katastrofu sekū likvidēšanā un valsts tiesiskās kārtības nodrošināšanā. Zemessardzes galvenais uzdevums būs nodrošināt NBS vienību kaujas atbalsta funkcijas un aktīvi iesaistīties valsts civilās aizsardzības sistēmā. Nepieciešamības gadījumā Zemessardzes karavīri varēs aizvietot Sauszemes spēku aktīvo vienību karavīrus.

2004. gadā Zemessardzes galvenie uzdevumi bija:

- valsts nozīmes objektu apsardzība un aizsardzība;
- kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma vienību spēju attīstīšana (kaujas inženieri, pretgaisa aizsardzība, transportēšana, apgāde u. c.);
- uzņēmējvalsts spēju attīstīšana;
- karavīru aizvietošana Sauszemes spēku aktīvajās vienībās starptautisko operāciju laikā;
- atbalsta nodrošināšana valsts civilajām institūcijām dabas katastrofu likvidācijā, piedalīšanās cilvēku evakuācijā.

Zemessardzes 27. bataljona zemessargi šaušanas mācībās.
2004. gada marts

Speciālo uzdevumu vienība

Speciālo uzdevumu vienības organizatoriskās sistēmas pamatā ir speciāli apmācītas komandas speciālo uzdevumu veikšanai. Kaujinieku komandas specializējas terorisma apkarošanā un speciālajās operācijās uz īdens un sauszemes.

Vienības galvenais uzdevums ir piedalīties terorisma apkarošanas pasākumos, glābšanas darbos uz sauszemes un jūrā, veikt speciālās operācijas valsts aizsardzības un drošības interesēs, kā arī iepriekš neparedzētus uzdevumus valsts un sabiedrības interesēs, kurus var izpildīt tikai īpaši sagatavots personāls.

Speciālo uzdevumu vienības karavīru paraugdemonstrējumi.

2004. gadā Speciālo uzdevumu vienības galvenie uzdevumi bija:

- apmācīt un sagatavot vienības virsniekus un instruktorus atbilstoši *NATO* valstu bruņoto spēku standartiem;
- apmācīt un sagatavot profesionālā dienesta karavīrus;
- plānot, koordinēt un vadīt speciālās operācijas vienības vai lielākas struktūrvienības sastāvā;
- plānot, koordinēt un vadīt vienības kaujas apmācību un sagatavošanu;
- veikt izlūkošanu un novērošanu;
- piedalīties terorisma apkarošanā;
- sadarboties ar *NATO*, ES un citu valstu militārajām vienībām miera, krīzes vai kara laikā;
- piedalīties starptautiskajās operācijās, noziedzības apkarošanā, glābšanas un meklēšanas operācijās.

Militārā policija

2004. gadā Militārās policijas galvenie uzdevumi bija:

- ♦ valsts un NBS militāro pasākumu drošības, militārās disciplīnas, kārtības un likumības nodrošināšana;
- ♦ militārās disciplīnas pārkāpumu un noziedzīgu nodarījumu veicinošu apstāķu novēršana — patrūļas LR teritorijā un NBS militāro vienību dislokācijas vietās, militārā autotransporta kustības kontrole;
- ♦ militāro un valsts stratēģiski svarīgo objektu apsardze;
- ♦ militārā transporta kolonnu, militāro kravu, ļoti svarīgu amatpersonu (*VIP*) pavadišana (eskortēšana) un apsardze;
- ♦ klasificēto materiālu apmaiņa (transportēšana un apsardze) starp Latvijas valsts iestādēm, *NATO* dalībvalstu un citu ārvalstu atbildīgajām institūcijām;
- ♦ apsūdzēto vai notiesāto, aizdomās turēto par nozieguma izdarīšanu, to, kas izvairās no izmeklēšanas vai soda izciešanas, dezertējušo, patvalīgā vai bezvēsts prombūtnē esošo karavīru meklēšana, aizturēšana, konvojēšana un apsardze;
- ♦ izziņa un izmeklēšana:
 - par militārajā dienestā izdarītajiem noziegumiem,
 - par NBS militārajās vienībās vai to dislokācijas vietas izdarītajiem noziegumiem,
 - par noziegumiem, ko izdarījuši NBS karavīri, zemes-sargi un militārajās vienībās strādājošās civilpersonas.

Militārās policijas karavīru paraugdemonstrējumi.

Jūras spēki

2004. gada 1. jūlijā Jūras spēki tika reorganizēti. Pēc reorganizācijas Jūras spēkus veido JS štābs, JS Flotiles štābs ar apakšvienībām un Krasta apsardzes dienests.

Jaunā Jūras spēku struktūra ļauj veiksmīgāk organizēt personāla apmācību un specializāciju, komandieru uzdevumu un atbildības sadali.

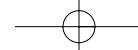

Latvijas Jūras spēku jūrnieki.

2004. gadā Jūras spēku galvenie uzdevumi bija:

- ♦ turpināt integrācijas procesu *NATO*;
- ♦ sertificēt klasificēto *NATO* dokumentu uzglabāšanas vietas Jūras spēku štābos, vienībās un uz kuģiem, kas tiks norīkoti dalībai *NATO* spēku sastāvā;
- ♦ *BALTRON* projektā veikt kuģu un štāba personāla treniņus saskaņā ar *NATO* prasībām par mīnu meklēšanu;
- ♦ piedalīties mīnu meklēšanas operācijās un *NATO* vadītajās mācībās;
- ♦ ieviest *NATO STANAG* prasības par mīnu meklēšanas kuģu fiziskajiem laukiem un atmagnetizēt mīnu meklēšanas kuģus;
- ♦ pilnveidot Zemūdens datu bāzi;
- ♦ izbūvēt piestātnes Daugavgrīvā (Rīgā);
- ♦ izveidot ūdenslīdēju komandu.

Gaisa spēki

2004. gadā Gaisa spēku uzdevumi bija:

- ♦ izveidot vienotu *NATO AIRNORTH* un Latvijas Gaisa spēku darba grupu, kuras mērķis sekmēt integrāciju *NATO* paplašinātajā pretgaisa aizsardzības sistēmā (*NATINEADS*);
- ♦ pilnveidot gaisa vadības un kontroles sistēmu, operāciju koncepciju un standarta operāciju procedūras, uzstādīt un pilnveidot nepieciešamās iekārtas un aprīkojumu *BALTNET* integrācijai *NATINEADS* sistēmā; pabeigt *BALTNET* drošības sistēmas akreditāciju atbilstoši *NATO* drošības līmenim «Slepeni»;
- ♦ pilnveidot *BALTNET* sakaru sistēmu, uzstādīt rezerves sakaru sistēmu informācijas apmaiņai *BALTNET* sistēmā;
- ♦ sadarībā ar civilās aviācijas un citu valsts institūciju pārstāvjiem pilnveidot militārās gaisa satiksmes vadības procesu;
- ♦ apmācīt:
 - *ASOC* militāro personālu *BALTNET* mācību centrā Kaunā (Lietuvā),
 - 15 Nacionālās aizsardzības akadēmijas absolventus Rīgas Aeronavigācijas institūta gaisa satiksmes kontrolieri kursos,
 - Pretgaisa aizsardzības diviziona personālu kaujas šaušanā,
 - pilotus un glābšanas vienības operatorus meklēšanas un glābšanas operācijām;
 - ♦ pilnveidot valsts pretgaisa aizsardzības koncepciju, uzlabot Pretgaisa aizsardzības diviziona infrastruktūru Lielvārdē un Šķēdes kaujas šaušanas poligonu;
 - ♦ sākt pārnēsājamo pretgaisa ieroču sistēmu *RBS-70* iegādi.

Mācību vadības pavēlniecība

Mācību vadības pavēlniecības sastāvā ietilpst: Mācību vadības pavēlniecības štābs, Rekrutēšanas un atlases

centrs, Nacionālā aizsardzības akadēmija, NBS instruktori skola, NBS valodu skola, Jūras spēku mācību centrs, NBS sakaru skola un Mobilo strēlnieku bataljons.

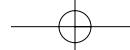
Mācību vadības pavēlniecība ir kontaktu un koordinācijas vienība visās militāro doktrīnu, izglītības un apmācības jomās.

2004. gadā Mācību vadības pavēlniecības galvenie uzdevumi bija:

- ♦ pabeigt vada, rotas un bataljona kaujas taktikas reglamentu sagatavošanu un ieviest tos atbilstošajās apmācību programmās;
- ♦ sākt krīzes reaģēšanas operāciju mācību programmas un miera uzturēšanas operāciju doktrīnu izstrādi;
- ♦ sākt karavīru prasmju līmeņu izstrādi un standartizāciju;
- ♦ turpināt valodu mācības NBS:
 - paplašināt un specializēt divas NBS valodu skolas mācību nodaļas jaunāko instruktori valodas mācībām un sākt specifiskās militārās terminoloģijas angļu valodas kursus,
 - pārbaudīt angļu valodas prasmi saskaņā ar *STANAG 6001* prasībām,
 - apmācīt 856 kursantus dažādos līmeņos saskaņā ar *STANAG 6001* prasībām,
 - apmācīt 350 jaunākos instruktorus dažāda līmeņa kursos; pabeigt vecāko instruktori kursa ieviešanu NBS instruktori skolā un virsniekvietnieku kursu Nacionālajā aizsardzības akadēmijā;
 - saskaņā ar *NATO* standartiem ieviest jauninājumus Nesprāgušas munīcijas neutralizēšanas skolas mācību programmās;
 - ♦ sākt inženieru skolas izveidi un izstrādāt mācību programmas;
 - ♦ pārskatīt un ieviest jauninājumus sakarnieku kursos NBS sakaru mācību centrā saskaņā ar *NATO* standarta operāciju procedūrām.

Lauka prakstiskajās mācībās «Beigu barjera» Strautu poligonā Alūksnē. 2005. gada aprīlis.

13. nodaļa**NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI****Nodrošinājuma pavēlniecība**

Nodrošinājuma pavēlniecības sastāvā ir štābs, trīs reģionālie nodrošinājuma centri, Apgādes un pakalpojumu, Autotransporta nodrošinājuma un Medicīnas nodrošinājuma centrs.

2004. gadā Nodrošinājuma pavēlniecības galvenie uzdevumi bija:

- ◆ NBS vienību centralizētā un tiešā nodrošināšana ar uzdevumu izpildei nepieciešamajiem materiāltehniskajiem līdzekļiem (MTL) un visa veida pakalpojumiem:
 - centralizētie iepirkumi,
 - apgāde (MTL saņemšana, uzskaitē, uzglabāšana, izsniegšana, norakstīšana, utilizācija),
 - personāla un MTL pārvadāšana,
 - medicīniskā aprūpe,
 - MTL uzturēšana un remonts,
 - lauka, sadzīves, komunālo un muitas pakalpojumu nodrošināšana,
 - infrastruktūras izbūve un uzturēšana;
- ◆ NBS nodrošinājuma sistēmas attīstīšana atbilstoši *NATO* savietojamības prasībām;
- ◆ NBS nodrošinājuma speciālistu apmācība;
- ◆ nacionālā atbalsta nodrošināšana *NATO* vadītajās operācijās nosūtītajām NBS vienībām:
 - nacionālās atbalsta vienības (NA) izveidošana,
 - vienību nodrošināšana;
 - uzņēmējvalsts atbalsts (UVA):
 - dalība UVA plānošanā,

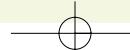
- UVA plānu izpilde;
- ◆ Nodrošinājuma pavēlniecības vienību nosūtīšana uz *NATO* vadītajām operācijām.

Sporta klubs

NBS sporta kluba mērķis ir atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku militārās apmācības un sagatavošanas sistēmas prasībām nodrošināt augstu kaujas gatavību valsts aizsardzībai, radīt vienlīdzīgas iespējas katram karavīram nodarboties ar mācību treniņu darbu, lai piedalītos vietējo apakšvienību, valstu apakšvienību un valstu armiju sacensībās, kā arī pasaules karavīru sporta spēlēs.

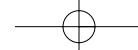
2004. gadā NBS sporta kluba galvenie uzdevumi bija:

- ◆ organizēt NBS personālsastāva fiziskās sagatavošanas procesu un nodrošināt armijas sporta attīstību;
- ◆ izstrādāt NBS personālsastāva fiziskās sagatavošanas programmas un plānus;
- ◆ organizēt sporta sacensības NBS struktūrvienībām;
- ◆ gatavot sportistus un nodrošināt viņu piedalīšanos Latvijas Republikas, Eiropas un pasaules čempionātos, kā arī olimpiskajās spēlēs;
- ◆ veikt mācību un treniņu darbu ar NBS sporta veidu izlašu dalībniekiem, lai piedalītos pasaules karavīru čempionātos;
- ◆ gatavot un nosūtīt NBS daļām metodiskos materiālus par fiziskās sagatavošanas un sporta pasākumu organizēšanu;
- ◆ organizēt metodiskos seminārus NBS daļu karavīriem.

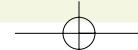
Drošības dienests pildot dienesta pienākumus ASV prezidenta Dž. Buša vizites laikā Latvijā. 2005. gada maijs.

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests ir Nacionālo bruņoto spēku apakšvienība, kas ir tieši pakļauta NBS komandierim.

2004. gadā Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta galvenie uzdevumi bija:

- ◆ nodrošināt Saeimas deputātu un Saeimas prezidija, kā arī Saeimas institūciju (objektu) aizsardzību (apsardzi);
- ◆ Valsts prezidentes, viņas ģimenes locekļu, Valsts prezidenta kancelejas un Valsts prezidenta rezidences aizsardzību (apsardzi);
- ◆ nodrošināt AM un NBS komandiera uzaicināto ārvalstu amatpersonu un starptautisko organizāciju pārstāvju aizsardzību (apsardzi).

13

Izdevej
blikas Aiz...

10/12 B

www.mod.edu

800

Sagatava
jontūrā “T

Centura «I

Dizains

Tomass F

Maketētā

Aigars Ne

Foto:

Einārs Bind

un Jānis P